

Florián

Zpravodaj městyse Lázně Toušeň
dvojčíslo jaro 2013

Milí spoluobčané,

začátek nového letopočtu bývá časem rozjímání a rekapitulování nad tím, co se v uplynulém roce stalo, co nás obohatilo, či naopak, o co jsme přišli. A je také časem zamýšlení se nad budoucností.

Pro náš městys rok se 2012 ukončil 27. 12. získáním kolaudačního souhlasu na Skleněnou vilu. Vila však není zcela kompletně hotova, nově chybí naprojektovaná terasa ze západní strany, a je třeba dobudovat nádvoří spolu se vstupní branou. Projektová dokumentace je připravena, v únoru proběhne výběrové řízení na dodavatele prací a na jaře se započne s dokončováním okolí. Kvůli skrytým vadám od bývalé stavební firmy jsme museli uhradit za opravy více, než jsme očekávali, a to o celých 435 tis. Kč. Obec tak celkem ze svých rozpočtových prostředků uhradila za rekonstrukci Skleněné vily 2.130 tis. Kč. Znovu ale musím konstatovat fakt, že za vedení městyse bývalou starostkou MVDr. Jitkou Myslivečkovou by výslednou částkou měla být cena 6.308 tis. Kč (a to pochybuji, že by byla částka konečná). Na tomto místě bych velmi rád poděkoval těm, kteří dokončovací stavební práce dozorovali – Bc. Freudlovi, Mgr. Němečkovi, PhDr. a panu Zadákovi.

I přes obtíže, které nás provázely při výše uvedené zakázce, pokračujeme ve snaze získat další dotační prostředky. Po úpravě původního projektu byla obci nakonec přiznána dotace na rekonstrukci ulice Nádražní. Nyní se vyhotovuje prováděcí projektová dokumentace a zadávací dokumentace pro výběrové řízení. Rekonstrukce započne v dubnu a potrvá 2 - 3 měsíce. V polovině roku tak k vlakovému nádraží dojdeme a dojedeme novou ulicí.

Zároveň usilovně jednáme a připravujeme žádosti a projekty k dalším dotacím. Hotová je již projektová dokumentace na tzv. podzemní kontejnery na tříděný odpad. Výhodou těchto kontejnerů je, že jsou velkoobjemové, pojmu tedy 3x více odpadu než ty současné, čímž dojde ke snížení nákladů na odvoz odpadu o zhruba 65 %. Zároveň nehyzdí okolí, jako kontejnery současné. Cena jednoho hnízda se pohybuje v rozmezí 1,2 – 1,6 mil. Kč, dotace ministerstva životního prostředí má činit plných 85 %, finanční spoluúčast městyse za jedno hnízdo (papír, plasty, sklo, možná plech a nápojové kartony) je 240 tis. Kč. Prostá ekonomická návratnost při zvyšování cen pohonných hmot je cca 6-7 let.

Nezaostáváme však ani v podávání žádostí o dotace na komunikace. Zpracovaná je žádost o dotaci na komunikaci v ulici Zápská, kde v roce 2012 došlo k enormním zásahům energetické a telefonní společnosti do již tak nekvalitních povrchů. V jednání je i podání žádosti na opravu komunikace mezi pomníkem a Skleněnou vilou (část ulice V Ovčárně), možná i včetně rekonstrukce chodníku od pomníku k autobusové zastávce u Davídků. V neposlední řadě jednáme o dotaci na rekonstrukci skupiny komunikací – Za školou, Požární, U Sokolovny, Na Zárýbničí, Na Pruhu.

Obrázky na obálce jsou dílem toušeňského rodáka.
Kdo chcete vědět více, kráčejte dále Floriánem :).

Společně s výše uvedenými žádostmi o dotace neustále pracujeme na rozšíření kapacity mateřské školy. Radou městyse byl zadán projekt na rekonstrukci školky (rozšíření a modernizace). Hrozba vybudování nové naprosto nevyhovující a předražené kontejnerové školky je snad definitivně zažehnána. Realizace rekonstrukce však do značné míry bude záviset na dotačních možnostech. Není v silách městyse uhradit rekonstrukci z vlastních zdrojů. Bohužel dotační výzva pro obec na rekonstrukci školek či jejich novou výstavbu z ROP Střední Čechy, byla vypsána počátkem minulého roku a končila v březnu 2012. Podle informací ROP se jednalo o výzvu poslední, žádná jiná již vypsána nebude. I přesto, že se o potřebě zvýšit kapacitu školky dlouhodobě vědělo, pro městys to očividně nebylo prioritou. Bývalé vedení se ani nepokusilo do výzvy přihlásit, a to i přesto, že ředitelem Mgr. Černým o tom byla starostka včas informována.

Kromě dotačních zdrojů hledáme finanční zdroje i jinými způsoby. Jednáním s různými dodavateli služeb se podařilo vyjednat nižší ceny energií o cca 13,5 % u elektřiny, což přináší roční úsporu řádově 60 tis. Kč, u plynu cca 15 % s roční úsporou 55 tis. Kč; optimalizovaly se dodávky telekomunikačních služeb, a to nejen změnou vhodnějších tarifů, ale i zrušením zejména soukromých hovorů řídicích pracovníků. Bohužel, ještě v prvním pololetí minulého roku bylo pravidlem, že služební mobil byl používán k soukromým, či dokonce podnikatelským aktivitám, vedení úřadu. Ročně touto optimalizací městys získá částku kolem 40 tis. Kč. Poměrně tvrdým vyjednáváním s bankovním ústavem se podařilo zcela zrušit bankovní poplatky za vedení běžného účtu obce (roční úspora cca 20 tis. Kč) a naopak zúročit téměř neúročené volné finanční prostředky. Tímto aktem městys získá navíc cca 60 tis. Kč za rok. Podrobena revizi byla nebo bude celá řada dalších smluv a dodávek.

Úspor bylo dosaženo i v personální oblasti. Za interní pracovníci účetního oddělení byla nasmlouvána externí účetní firma s roční úsporou 320 tis. Kč. Nevznikly žádné nové osobní prostředky na zaměstnání pracovníků úřadu městyse. Vznikla sice nová pracovní pozice asistentky starosty, její mzda je ale téměř plně (99,4 %) hrazena rozdílem osobních nákladů uvolněné starostky (přiznáno 54.000 Kč) a neuvolněného starosty (přiznáno 23.160 Kč - vše včetně odvodů).

Avšak, kromě pro občany pozitivních zpráv, nás čeká i jedna zpráva méně dobrá. Od 1. ledna 2013 dochází ke zvýšení ceny za odpad ze současných 500 Kč na 750 Kč na osobu a rok. Městys k tomuto kroku musel přistoupit. Dlouhá léta je odpadové hospodářství silně dotováno městysem, jelikož náklady dvojnásobně převyšovaly částku 500 Kč. Zákonodárci si tohoto byli vědomi a změnou zákona umožnili obcím od roku 2013 vybírat poplatek za odpad až do výše 1.000 Kč, podle skutečných nákladů. Skutečné náklady na 1 občana městyse v roce 2011 činily 994 Kč. Zvýšení o 250 Kč za rok i tak nepokryje skutečnou ztrátu, která v odpadovém hospodářství vzniká; městys tak stále doplácí částku 244 Kč za občana a rok. Zde je možná na místě požádat občany, aby svůj komunální odpad lépe a účinněji třídili. Úzkostlivým tříděním komunálního odpadu se sníží náklady na netříděný odpad (svoz i likvidaci), tříděný odpad je efektivněji využíván a to může vést ke snížení celkových nákladů a tedy i poplatku za odpad.

Váš Luboš Valehrach, starosta

Poděkování

Jménem starosty městyse a všech pracovníků úřadu bych velice rád poděkoval paní **Bohuslavě Vojtiškové** za dlouholetou práci pro naši obec a popřál jí hodně zdraví a spokojenosti ve společnosti vnoučátek a nejbližších.

PLATBY BIO ODPADU

Svoz 120 l nádoby:	388,- Kč
Pronájem 120 l nádoby:	220,- Kč
Svoz 240 l nádoby:	678,- Kč
Pronájem 240 l nádoby:	260,- Kč

Poplatek musí být uhrazen nejpozději do 24. 4. 2013.

Poplatek lze uhradit v hotovosti v úředních hodinách na úřadu. Po zaplacení poplatku bude vydána kontrolní nálepka o zaplacení poplatku, kterou si vylepíte na nádobu na BIO odpad.

Svoz objemnějšího technického komunálního odpadu (co se do popelnice nevešlo)

Dne 27. 4. 2013 bude na Floriánském náměstí od 8,00 do 12,00 hod probíhat sběr objemného komunálního odpadu. Předmětem sběru NEBUDE nebezpečný odpad!!! Nebudou tedy do sběru přijímány předměty následující specifikace:

Syntetické barvy, laky, ředidla, mořidla, elektrické baterie, autobaterie, oleje, tuky minerální nebo syntetické, ropné produkty (zvláště pneumatiky), kyseliny, louhy, lepidla, pryskyřice, zdravotnický materiál, tiskařské barvy, tonery, inkousty, chladničky, mrazáky, obrazovky, těkavé látky, fotochemikálie, pesticidy, zářivky a jiný odpad obsahující rtuť. Pro tento a podobný odpad bude určen jiný sběr zorganizovaný v některém z následujících období, popřípadě je možno ho odvézt do sběrného dvora v Čelákovcích.

Dále nebude přijímána suť, objemný nábytek, objemný bio odpad a obecně odpad odpovídající nadlimitnímu množství, tj. takovému, které by naplnilo samostatný kontejner. Svoz bude určen výhradně obyvatelům Toušeně, popřípadě majitelům nemovitostí v Toušeni. U sběru budou přítomni zaměstnanci úřadu městyse, kteří posoudí vhodnost a množství přijímaného odpadu.

Nemělo by tedy docházet k jevu známému z uplynulých sběrů, kdy odpad byl některými občany navážen na valnicích s cílem ušetřit za pronajmutí vlastního kontejneru, nebo za cestu do sběrného dvora v Čelákovcích. Za tyto občany jejich nadlimitní odpad uhradila obec, respektive poměrnou částí každý poplatník odpadu.

Výzva

Obec děkuje občanům za zodpovědné a příkladné třídění odpadu, což je jedna z cest jak snížit náklady na svoz komunálního odpadu. Zároveň je však vyzývá, aby udržovali pořádek v okolí kontejnerů na tříděný odpad určených. Dále žádá občany, aby do kontejnerů vhazovali to, co do nich patří. Obrazovky položené u těchto kontejnerů rozhodně nejsou dobrým příkladem třídění odpadu. Rovněž poukazuje na vhodnost takové manipulace s odpadem, která sníží objem odpadu a usnadní tak prostorovou, a následně i ušetří, svozovou náročnost. Například je žádoucí sešlapat papírové krabice, odšroubovat víčko z plastových lahví, lahve rovněž sešlápnout a podobně. Tím bude, jak již bylo naznačeno, nabídnuto více prostoru v kontejneru všem, kteří třídí, nehledě že obec nebude nucena platit odvoz „vzduchu“.

Upozornění

Kontejnery na tříděný odpad jsou určeny na běžný tříděný odpad z domácnosti. Občané jsou v některých případech svědky toho, že kontejnerů bývá zneužito spíše k likvidaci odpadu firemního. Sběrný dvůr v Čelákovících není daleko.

Sběrné místo v „hasičárně“

Toušeň nemá oficiálně sběrný dvůr! Tímto názvem je mylně označováno místo, kde jsou kontejnery v uzavřeném prostoru a jsou určeny rovněž ke sběru tříděného odpadu – sklo, papír, plasty atd. Tento „nesběrný dvůr“ má svoji provozní dobu, kterou je možno si zjistit a neměl by být problém ji dodržovat. Někteří občané však záměrně a pravidelně přivážejí svůj odpad v hodinách mimo dobu provozní a nechávají ho před vraty dvora, aniž by se o něj následně postarali. Proč tak činí, je záhadou.

Je toto nutné?

Jak již bylo výše uvedeno, příležitostí jak zlikvidovat řádně svůj domovní odpad, a to včetně bio odpadu, je dost a to jak na území obce, tak prostřednictvím sběrného dvora v Čelákovících. Jaká slova tedy použít na výstižnou charakteristiku občanů, kteří za sebou nechávají toto:

Odloženo u kontejnerů

Toto není tříděný odpad

I tak se uklízí v Toušeni

Stálo by za průzkum, kdo je vychovával.

Redakce a úřad městyse

Vážení občané,

dovolte mi, abych Vás seznámila s činností Rady městyse Lázně Toušeň od října 2012. Rada se během tohoto období sešla celkem čtyřikrát. Na svých jednáních projednávala velký počet záležitostí, některé z nich jsou ovšem nezveřejnitelné a některé pro čtenáře nepodstatné. Rada na svých jednáních projednávala:

- 1) „Přístavbu, nástavbu a stavební úpravy MŠ Lázně Toušeň, Nehvizdská 73“. Odpovědný projektant p. Stanislav Kolář, ze spol. Aa-studio rodinné domy, připravil návrh projektu, realizace projektu by měla stát cca. 5 mil. Kč. V současné době je vypracováván projekt a realizační projekt, jenž poslouží jako podklad pro dotační řízení. Městys očekává vyhlášení příslušných dotačních titulů na jaře 2013.
- 2) Rekonstrukci komunikace Nádražní, která bude realizována na jaře 2013. Dotačním řízením nás provede spol. 4TM Solution, s.r.o. Mělník, která žádost o dotaci podala a dále ji bude administrovat.
- 3) Vyjádření Policie ČR, dopravní inspektorát k žádosti městyse o zřízení dvou nových přechodů pro chodce, první od komunikace Pražská na komunikaci Na Krétě, druhá z komunikace Na Pruhu na komunikaci Na Stráni. První přechod inspektorát zamítl, druhý přechod byl povolen za podmínky příslušného dopravního značení. Inspektorát souhlasil s umístěním dopravního značení „zákaz stání“ na místní komunikaci Na Požářech, kde si obyvatelé stěžovali na častou neprůjezdnost kvůli zaparkovaným vozidlům.
- 4) Zdravotní a bezpečnostní řez lipové aleje u náměstí sv. Floriána. Bylo nutné některé stromy prořezat a jednu lípu pokácet, neboť hrozila zřícením.
- 5) Výzvu Ministerstva životního prostředí na vybudování podzemních kontejnerů tříděného odpadu, výhodou těchto kontejnerů je vhodnost umístění, které nenarušuje vzhled obce, finanční šetrnost, neboť podzemní kontejnery jsou třikrát větší než běžné kontejnery, což znamená úsporu peněz na vývoz tříděného odpadu. Rada rozhodla o realizaci třech sběrných míst – ulice Pražská, park za samoobsluhou a parkoviště Na Zárbyničí. Náklady na jedno sběrné místo činí cca. 1,600.000,- Kč vč. DPH, dotace z MŽP činí 85% nákladů, vlastní zdroje městyse budou činit cca. 240.000,- Kč. Žádost o dotaci bude podána během ledna 2013, bez dotace projekt nebude realizován.
- 6) Smlouvu se spol. 4TM Solution, s.r.o., Mělník, která nás provede dotačním řízením ROP Střední Čechy na projekt Rekonstrukce místních komunikací v městyse Lázně Toušeň, ve kterém budou zahrnuty následující komunikace: Za Školou, část ulice U Sokolovny, Na Zárbyničí, Na Pruhu, Požární, V Zátíší.
- 7) Žádost Knihovny města Mladá Boleslav o poskytnutí finančního daru na rok 2013. Mladoboleslavská knihovna pro toušeňskou knihovnu zajišťuje zásobování knihami. Rada městyse přislíbila finanční dar 10.000,- Kč.
- 8) Navýšení celkové dotace spolkům na rok 2013 až na 100.000,- Kč. Spolky mohou podávat žádosti o příspěvky do konce ledna 2013.
- 9) Inspekční zprávu České školní inspekce, inspekční činnost proběhla v listopadu 2012. Tato inspekční činnost byla vykonána na podnět. Zkoumání bylo podrobeno 55 dokladů od zřizovací listiny až po žákovské knížky a notýsky. Drobné nedostatky byly ihned odstraněny. K samotné výuce nebyly vzneseny žádné připomínky.
- 10) Stav současné budovy knihovny městyse, který je po odkopání a izolaci základů velmi dobrý.
- 11) Pozemek pod domem č.p. 519 ulice Nádražní, v současné době je podán návrh na vklad do katastru nemovitostí. Poté bude zahájen prodej domu č.p. 519.

Pro zdržení vydání Floriána bych ještě ráda připojila informace z rady za rok 2013. Rada městyse Lázně Toušeň se v tomto roce sešla již třikrát a na svých jednáních řešila následující záležitosti:

- 1) Iniciativu měst a obcí Středního Polabí k založení občanského sdružení pod názvem MAS-Střední Polabí (MAS = Místní akční skupina), jehož účelem bude získávání dotací pro obce, které do sdružení vstoupily rozhodnutím zastupitelstva.
- 2) Železniční přejezdy na komunikaci Nehvizdská, před objektem EL TRADE a U Kabelína, za účelem zvýšení bezpečnosti bude zřízen reléový domek a instalovány nové světelné výstražníky.
- 3) Výměnu či odkup pozemků od pana Ing. Svobody, aby mohla být dokončena cyklostezka do Čelákovic, v současné době jsou oboustranně podávány návrhy na vyřešení stávající situace.
- 4) Odkup čísla popisného 519 - Nádražní ulice, probíhají jednání.
- 5) Dostavbu nádvoří u Skleněné vily - dlažba, zeleň a zahradnické úpravy, stojan na kola, lavičky, odpadkové koše, schodiště se zábradlím, příprava na plošinu pro tělesně postižené..., definitivní podobu bude mít vila do konce června 2013.
- 6) Žádost o dotaci na akci Dětské hřiště Lázně Toušeň, jedná se o rozšíření dětského hřiště Na Zárybničí, osazení herních prvků v zahradě Skleněné vily a na nábřeží.
- 7) Přípravu rekonstrukce ulice Nádražní, která proběhne v první polovině roku 2013.
- 8) Žádost ředitele ZŠ a MŠ LT. Mgr. M. Černého o trvalé využití části budovy Úřadu městyse Lázně Toušeň pro účely MŠ a ZŠ. Po úpravě nádvoří Skleněné vily veškeré aktivity pořádané v zasedací síni budou přesunuty do objektu č.p. 87, proto by bylo možné část úřadu přebudovat pro potřeby školy a školky. Kapacita školy a školky je nedostatečná a tímto zásahem by bylo možné již v roce 2014/2015 mít ZŠ plnotřídní, tedy pět tříd, a kapacita školky by byla rovněž zvýšena. Po rekonstrukci a rozšíření kapacity stávající školky by byl tento prostor využíván jako družina pro žáky ZŠ. K realizaci akce je nutné schválení zastupitelstva na nejbližším jednání.

Budeme se na vás těšit na nejbližším zastupitelstvu, kde můžete říci svůj názor ke všem zmíněným záležitostem.

Za Radu městyse Lázně Toušeň Věra Vojtíšková

Jachtklub Lázně Toušeň

Toušeňští jachtaři na špici českého jachtingu.

V České republice je 183 klubů, náš oddíl se umístil v kategorii dospělých na 6. místě a v kategorii mládeže na 8. místě. Celkově na 7. místě. Před námi jsou jen silné kluby např. Neratovice nebo L. S. Brno, ale ti všichni mají daleko více závodníků než my. U nás jezdí 8 dospělých a 4 mládežníci/e. V poměru závodník-vyjeté body je náš oddíl suverénně na 1. místě. V dospělých mají Neratovice průměr na závodníka 20634 bodů, my 42657 bodů, což je více než jednou tolik. V mládeži Jacht Brno má 28978 bodů, my 29203 bodů. Z dospělých je Jarda Verner ve třídě Fireball na druhém místě v ČR s počtem bodů 92274 při 21 startech. Jinak byl Jarda na MČR pátý, poháru ČR druhý, vyhrál regionální přebor, byl sedmý na ME. Polovinu závodů odjel s Pavlem Winklerem. V mládeži bych chtěl připomenout druhé místo Sary Tkadlecové - Lucie Hálové na mistrovství Německa ve třídě cadet.

7. 12. 2012 proběhla v naší loděnici výroční schůze, které se zúčastnil pan místostarosta ing. František Bareš. Bylo to hezké, popovídali jsme si a zavzpomínali.

V roce 2013 oslaví náš oddíl 45 let trvání. Chtěl bych popřát našim příznivcům i nepřiznivcům v tomto roce hodně zdraví a štěstí. Určitě to bude potřeba.

Luděk Fidranský

A jedno jachtařské pozvání

Dne **20. - 21. 4. 2013** pořádá Jachtklub Lázně Toušeň na jezeře v Poděbradech **18. ročník Toušeňského poháru.**

Start první rozjíždky bývá v 11:00 hod (záleží na větru).
Závodí se ve třídách FB, C, 420.

Všichni, kdo máte o jachting zájem, jste srdečně vítáni.

Rodinné centrum U Myšáka

se těší na nové návštěvníky – Vás!

Toušeňský Myšák se rozloučil s dalším úspěšným rokem své existence a s novými nápady a předsevzetími je připraven vstoupit do dalšího. Doufáme, že bude alespoň stejně úspěšný a povedený jako ty předešlé a že nás opět zahrnete – vy občané městyse Lázně Toušeň v zastoupení především maminkami s dětmi, ale i babičkami a tatínky, svou přízní a budete hojně navštěvovat nejen samotné dopolední herničky s programem – cvičeníčko s básničkami a písničkami dle věku dětí, ale také čím dál více oblíbené odpolední kroužky a zajisté také mimořádně realizované doprovodné „venkovní“ akce, které připravujeme zejména od jara do konce léta – již nyní můžeme slíbit, že první z nich budou „Velké závody nejen pro malé“, které se uskuteční 20. dubna od 15 hodin na stejném místě jako loni (tedy v „nové zástavbě“ za kolejemi) a tentokrát za doprovodu opravdové policejní hlídky.

Tedy v závěru tohoto minitextíku, který je v tomto roce prvním, kterým k Vám jménem všech členek sdružení a zúčastněných dobrovolníků, kteří s chodem centra nezištně a velice ochotně po celý rok pomáhají, promlouvám, si dovoluji Vám všem poděkovat za přečtení nejen dnešního příspěvku v toušeňském Floriánovi, ale také za Vaši podporu, ať již v jakékoli formě našemu místnímu rodinnému centru, které navštěvuje skoro sto rodin, a to nejen toušeňských, ale z celého okolí – opravdu je tomu tak. Tak ať nám to vydrží!

jménem RC U Myšáka – Toušeňský Myšák, o.s.

jednatelka a koordinátorka
Ing. Kateřina Bačová

Nabízíme prostory herny
Toušeňského Myšáka pro

**narozeninové či jiné
dětské oslavy a hrátky**

**Sobota od 14 do 17 hodin
za 350,- korun.**

*** V ceně je i zapůjčení skákacího hradu ***

Vážení spoluobčané!

Dovolte nám jménem dětí co nejlaskavěji požádat o příspěvek na zakoupení „hrací arény“ do herny Toušeňského Myšáka, která by nahradila „stávající“ nafukovací bazének, který je již v pořadí snad pátý, a do jara opět nevydržel – minulý týden prsknul a již nelze zalepit. Rádi bychom tímto dárkem přivítali své malé návštěvníky v novém roce. Přeci jen dovádění ratolestí na skluzavce s dopadem do „moře kuliček“ je nejen velmi oblíbená činnost, ale pro klasický nafukovací bazének určený na vodní hrátky dosti „nebezpečná“ – ten to prostě moc dlouho nevydrží!

Předem moc děkujeme za jakýkoli finanční příspěvek a Vaši pomoc při realizaci tohoto našeho záměru, který by určitě děti velice ocenili (a my mamky hlídačky také, neboť neustálé dofukování a hledání dírek a jejich zalepování nás pomalu ...).

- Kontaktovat nás můžete na telefonu 608 836 338 nebo e-mailu: rc.mysak@centrum.cz
- Číslo našeho bankovního účtu: **2900209319/2010** – ještě jednou předem moc děkujeme.
(Samozřejmě je vystavení daňového dokladu za poskytnutí daru pro potřeby odpočtu z daní.)

PŮJČOVNA

Euro klíč - zdarma

Baby Vak (originál od Pechů)
50 Kč/týden

Autosedáčka CHICCO 0 - 9 měsíců

70 Kč / týden a 200 Kč / měsíc

včetně vložky pro novorozence a držáku „ISOFIX“

Anglicky mluvící tužka
100 Kč / 14 dní

NAFUKOVACÍ SKÁKACÍ HRAD

Popis: Součástí je skluzavka. Atrakce je určena spíše menším dětem (3-10 let) a proto má z bezpečnostních důvodů ze tří stran síťovinu. Vstup je možný pouze otvorem z čela. Atrakce se dá velmi rychle nainstalovat – během 3 minut, například na zahradě nebo ve větší místnosti a poskytuje dětem hodiny zábavy.

Plocha: 6.5 m²

(šíře 175 / délka 230 / šíře 280 cm)

Max. zátěž: 90 kg
Certifikáty: TUV, GS

Záloha: 2.000 Kč
Půjčovné: 350 Kč/den

... další na www.tousensky-mysak.cz

Rodinné centrum U Myšáka a Městys Lázně Toušeň

pořádají ve středu 8. května od 15 hodin

Velké rodinné odpoledne plné sportu a zábavy pro všechny na školním hřišti, parčíku na návsi a v herně centra

- Hlavním bodem odpoledne bude **vystoupení záchranářských psů** ze Záchranářské brigády kynologické Středočeského kraje
- Pro děti jsou připraveny sportovní a kvízové **soutěže** rozdělené dle věku, takže všichni si přijdou na své a na všechny čekají **sladké a hodnotné dárečky!**
- **Hernička centra** U Myšáka bude po celou dobu konání akce otevřena pro všechny zájemce, a to zcela zdarma
- Na závěr odpoledne bude připravena velká **diskotéka**
- **Občerstvení** bude zajištěno – grilované pochoutky a pivo, dobroty a jako dárek pro soutěžící ratolest limo zdarma (o Vaše žaludky se postará p. Souček z Rybárny)

Doufáme, že si „touseňské rodinky“ uděláte čas a dorazíte na odpoledne plné zábavy a legrace, při kterém se nejen uvidíte se sousedy a kamarády, ale hlavně si to pěkně užijete se svými dětmi!

Další informace

www.tousensky-mysak.cz nebo www.laznetousen.cz

Velké závody nejen pro malé

se letos uskuteční **20. dubna od 15 hodin**
na stejném místě jako loni **v ulici Na Panském**

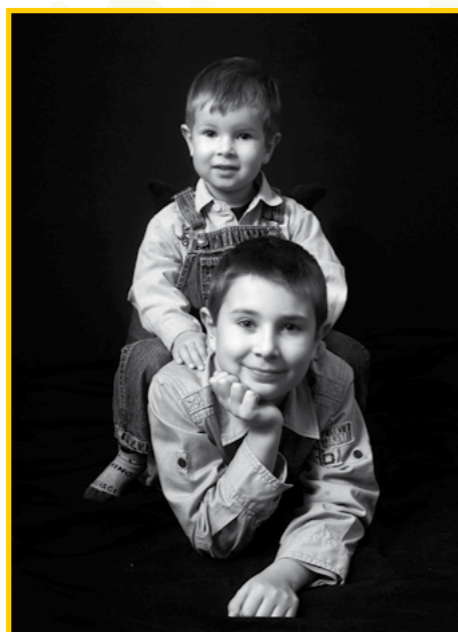
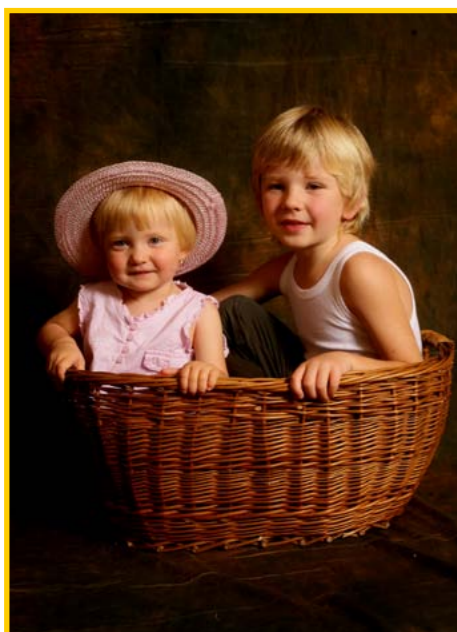
- Jednotlivé „závody“ budou rozděleny dle věku závodníků, takže nejmenší na odstrkovadlech a ty starší na kolech (v několika kategoriích)
 - zápisné pouhých 20 korun
 - na každého čeká v cíli **odměna** a na ty nejmenší opět nafukovací hrad!
- Letošní ročník nám zpestří přítomnost opravdové policejní hlídky s vozem!
- Těšíme se na Vás!**

Veselé jarní focení U Myšáka

26. dubna od 9 hodin
s profesionální fotografkou Janou Abelson

- Komplet 10 ks kvalitně upravených fotografií Vás bude stát pouhých 350 Kč a 20 ks jen 650 Kč.
- Přesnou dobu si prosím rezervujte na e-mailu p. Bačové: bacovci@tiscali.cz
- Na 10 ks postačí u jednoho dítěte 15-20 minut, na 20 ks cca 30-40 minut
- Do zprávy uveďte: kolik dětí či celá rodina a kolik fotografií, převleky s sebou, rekvizity máme.

Jak krásné fotografie vznikly U Myšáka při minulém focení, si můžete prohlédnout níže.
Více informací na webu fotografky www.abelsonfoto.com či centra www.tousensky-mysak.cz

Děti z Toušeňské přípravy bojových umění dělají pokroky

Od konce září tohoto školního roku se v komorním prostředí tělocvičny základní školy v Lázních Toušeň rozběhla výuka základů bojových umění pro nejmenší školáky, kteří zde trénují každou středu.

Cvičení vede Jan Rychnovský. Je držitelem 2. Danu Allkampf-jitsu a na svém kontě má celou řadu vítězství na mistrovstvích republiky a za svůj úspěch pokládá i čtvrté a páté místo na mistrovství Evropy. Instruktor-skou činností se zabývá od roku 1998.

Trenér říká, že pro přípravku bojových umění pro děti se tento sebeobranný systém skvěle hodí, protože ve své univerzálnosti využívá techniky většiny běžně rozšířených stylů a děti tak získají pohybové návyky, které pak mohou uplatnit nejen ve světě bojových umění, ale i ve většině sportů. Ovšem pokud tento styl děti zaujme natolik, že se mu budou chtít věnovat i nadále a ještě více se v něm za podpory rodičů zdokonalovat, mají možnost skládat zkoušky a získávat tak barevné pásy, označující jejich technickou vyspělost.

V Toušeňském oddílu je převaha chlapců, ale dívky se rozhodně neztrácejí a chlapcům se vyrovnají a v některých aspektech je i předčí. Malí bojovníci a bojovnice se zde neučí pouze základy technik účinné obrany, ale snaží se také naučit disciplíně, úctě ke druhému a zjišťují, jak je důležité se zklidnit a soustředit se. Děti také velmi rychle pochopily, že naučené techniky nesmí používat mimo trénink k jiným účelům než k sebeobraně nebo k pomoci slabším kamarádům.

Tréninky jsou sice věnovány z největší části bojovým technikám, ale je to také o fyzice. Tu musí mít i děti, a tak se v tréninku objevují i základní posilovací cviky jako jsou kliky, dřepy nebo sklapovačky. Aby hodiny nebyly nudné a děti se mohly během výuky i rozptýlit a pobavit, občas trenér zařadí i nějaké bojové hry, kterými si malí cvičenci zlepšují a upevní především rychlost, obratnost a postřeh.

Na tréninku se používá názvosloví technik vycházející z japonštiny. Již po několika trénincích uměli děti napočítat do deseti nebo pojmenovat některé údery, kopy, postoje a kryty, což je znamením, že cvičení žáčky baví a přemýšlejí o technikách i mimo tréninkové hodiny doma nebo ve škole.

Na závěr je třeba děti z Toušeňské základky pochválit, že se za poměrně velmi krátkou dobu dokázaly naučit spoustu nového. Dík patří samozřejmě i rodičům, kteří své ratolesti ve sportovním duchu podporují a umožňují jim tak aktivně nahlédnout do světa bojových umění.

Děti úspěšně složily zkoušky

Vyvrcholením pětiměsíčního tréninku dětí z oddílu bojových umění ZŠ Lázně Toušeň bylo pro většinu malých cvičenců první úspěšné absolvování zkoušek technické vyspělosti na 10. kyu Allkampf - jitsu. Zkoušky proběhly 3. března v hale Sportovního klubu policie v Českých Budějovicích. Byl to první krůček na jejich dlouhé cestě bojovníků a již se těší a připravují na ty další.

Mezinárodní certifikát si přivezli Vanda a Patrik Kučerovi, Jakub Marek, Matěj Horák a David Danko.

Toušeňský klub stále přijímá nové žáčky od 7 do 10 let, tréninky probíhají v tělocvičně ZŠ Toušeň každou středu od 17:00 hod.

V případě zájmu z řad mládeže a dospělých od 14 let otevřeme nový oddíl!!

Kontakt pro zápis: **Jan Rychnovský**
tel.: **604 704 252** nebo e-mail:
jan.rychnovsky@allkampf-jitsu.cz

Dětské rybářské závody

- Závody se budou konat na 6. tůni v Lázních Toušeni 12. 5. 2013.
- Zápis všech účastníků je mezi 6.30 - 7.25 hod.
- Začátek lovu je od 7.30 hod, ukončení v 11.00 hod.

Poté budou rozdány hodnotné ceny. Žádný rybář neodejde s prázdnou.

Veškeré informace p.Šulc, email: sulc0milan@seznam.cz, mob. 777 775 242

Milan Šulc

**Na pokračování otiskujeme Z paměti lékaře,
MUDr. Ladislava Rance (*25. 6. 1916 – †29. 5. 2001),
za laskavého zapůjčení od jeho syna, MUDr. Jiřího Rance.**

I.

Dříve, než se dostanu k líčení příběhů z praxe, vrátím se ještě na fakultu. Jako poslední rigorosní zkoušku jsem si nechal chirurgii. Jaké otázky jsem dostal u jiných předmětů, to si už naprosto nepamatuji. Jenom poslední zkouška z chirurgie, u prof. Arnolda Jiráska, mi utkvěla v paměti.

Během mého fiškusování na I. chirurgické klinice, byl přijat k hospitalizaci pacient a já byl pověřen odebráním anamnesy, vyšetřením a sepsáním statusu. Všechno jsem udělal podle svých vědomostí a čekal na vizitu. Profesorská vizita, to bylo něco jako sokolský průvod. V čele profesor Jirásek v nažehleném, lehce nažloutlém plášti, za ním podle hodnosti docenti, asistenti, sekundáři, sestry a u lůžka stojím já v pozoru, abych přednesl anamnesu a nález u nově přijatého pacienta.

Daleko jsem se nedostal, jen jsem začal a sotva pronesl pár slov, pan profesor mě přerušil: „Latine loqui necesse est.“ (Je nutno hovořiti latinsky). Vůbec mě to nepřivedlo do rozpaků, nedělalo mi to žádné obtíže, vždyť jsem měl klasické gymnasium, osm let denně latinu a tak jsem celý referát přednesl v latině.

Na rigo z chirurgie se většina mediků hlásila k prof. Divišovi nebo k prof. Zahradníčkovi. Dělat zkoušku u Jiráska se každý bál, to se považovalo za předem prohranou bitvu. Já jsem se rozhodl, nevím, kde jsem vzal tu odvahu, že tuto bitvu podstoupím. Byla to moje poslední zkouška.

Auditorium plné diváků (zkoušky jsou přístupné veřejnosti), za katedrou profesor Jirásek a já se krčím před tabulí. Nic příjemného to nebylo a jen čekám, co na mne examinátor vybalí.

První otázka: operace trigeminu.

Spustil jsem – za prvé, za druhé, za třetí, už nevím, za kolikáté, pan profesor si něco poznamenává, neřekl ani slovo, když jsem dál nepokračoval, položil mi druhou otázku.

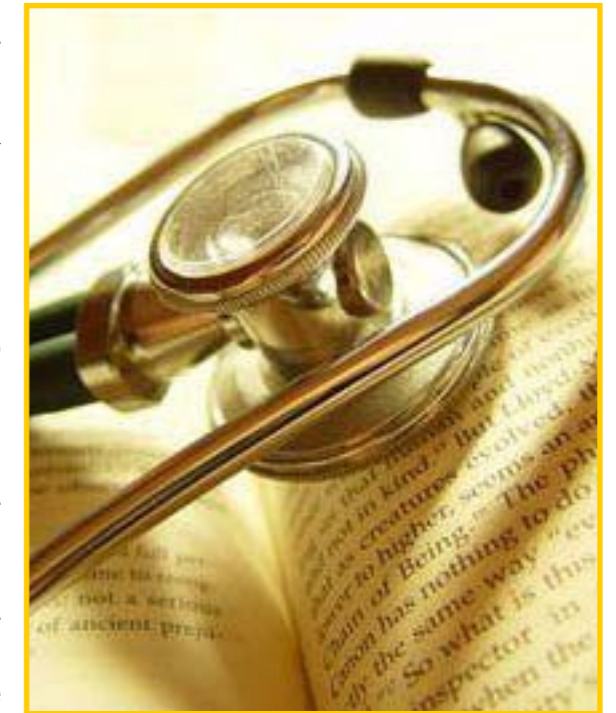
Fraktury pánve.

A tak jsem lovil v paměti a co jsem vylovil, to jsem reprodukoval. Profesor zase nic a podal mi rentgenový snímek. Zasunul jsem ho za sklo negatoskopu a začnu popisovat. Byla to hladinka na levé polovici hrudníku a popsal jsem, co může být její příčinou. Když jsem skončil, zeptal se profesor: „Ještě něco?“ Já na to: „Víc mě nenapadá.“ A zase žádná odpověď.

Teď jsem čekal, že dostanu nějaký případ k vyšetření, ale nestalo se tak a pan profesor mi podával index. Hrůza mě obešla, že jsem neobstál, ale když jsem se podíval do indexu, stálo tam „Výtečně“. Takto jsem zakončil svá studia na univerzitě.

Latina mě provázela celým životem: na gymplu od primy do oktávy (maturita z latiny byla povinná), pak na univerzitě a konec konců, celou dobu mého povolání.

Snad jsem příliš konzervativní, samozřejmě jsem stigmatizován klasickým vzděláním, takže je mi líto, že latina začala ve třicátých letech mizet, kdy se začala vyučovat až od terciie, po II. světové válce zmizela úplně. Připomínám, že až do poloviny dvacátého století byla latina na lékařských kongresech hovorovou řečí.

Lékařská nomenklatura je latinsko-řecká. Řeckých slov je v ní skoro polovina. Studenti v druhé polovině 20. století přicházeli na medicínu bez jakékoliv znalosti latiny, o řečtině nemluvili, takže medicínské nomenklaturě se museli otrocky učit od začátku, jako slovíčkům cizího jazyku. Grammatiku vůbec neznají, nerozeznají akusativ od nominativu, časovat neumějí, takže je to hrůza číst různé zprávy. Pro nás to bylo snadné, latina byla skoro naše druhá mateřská řeč, v latině jsme mysleli. Spíš mi dělalo potíže pojmenovat na příklad kosti, svaly a podobně v češtině.

Zpočátku jsem měl při čtení propouštěcích zpráv z nemocnice, nebo i jiných dokladů, v ruce červenou tužku a podtrhával jsem prohřešky proti latině. Jen se to hemžilo červenými škrty. Později mě to přestalo bavit, nic jsem tím nezískal, nikomu neprospěl. Marnost nad marnost.

Zajímavé je, že zprávy ze zahraničí, když tam naši lidé onemocněli, a to zejména z Maďarska, byly psány dokonalou latinou.

No, nedá se nic dělat. Přece nebudu tvrdit, že dnešní lékaři, kteří latinu neumějí, jsou proto méně schopní než my. To by byla blbost. Přesto se občas stane, že z některého doktoranda vypadne nějaké latinské moudro. Co tím chce dokázat? Nevím.

Uvedu dva případy. Poslouchám televizní zprávy, je tam právě nějaká lékařská sešlost a přednášející, vysoký univerzitní funkcionář, osloví posluchače: „Carissimi amices.“ To mě zvedlo ze židle, abych si nato hned zdrceně sedl s myšlenkou, jaké to máme vrcholné představitel. Na vysvětlení: amicus (přítel), množné číslo amici (přátelé) a nikoliv amices. Když tu řeč neovládám, tak mlčím, nedělám ze sebe klasika a řídím se moudrostí starých Římanů: „Si tacuisses, philosophus mansisses.“ (Kdybys mlčel, zůstal bys filozofem).

Jsem účasten jako delegovaný lékař jednání OPKSZ (Okresní posudková komise sociálního zabezpečení). Předsedající mladý lékař při čtení odborného nálezu přednáší tuto větu: „...síla svalová lateris sinistri oslabena...“ Okamžitě jsem reagoval a vytkl mu, aby to řekl buď celé latinsky, nebo česky, ale ať nemotá latinu s češtinou. Kupodivu necítil se dotčený a s úsměvem přijal mou výtku.

Latiny i řečtiny jsem použil i v normálním civilním styku. Svého času u nás žilo hodně emigrantů z Itálie a Řecka. Měl jsem pacienta Itala Antonia, mladého muže a Řeka Pavla Nikolaidise, staršího pána. S Italem jsem mluvil latinsky, on se mi smál, že mluvím jako „papa“ (papež) a Pavel mi nosil řecké noviny, opravoval mou starořečtinu a transponoval ji do dnešní řečtiny. S oběma jsem si rozuměl a dobře jsme se pobavili.

Do terénní práce jsem nastupoval pln ideálů, plný teoretických vědomostí, vštípených mi na fakultě a odhodlán prakticky je uplatnit v praxi. Velmi mnoho jsem musel slevit ze svého nadšení a brzy jsem dal za pravdu latinskému úsloví: „Medicus curat – natura sanat.“ V ordinaci stejná práce jako včera, před týdnem, před rokem, před více lety. Medicína je obor, kterému každý rozumí anebo se aspoň do něho plete. O lidech v bílých pláštích koluje tolik názorů, skoro jako pověstí o Vyšehradu. Nikdo si netroufne radit kterémukoliv řemeslníkovi ať je to zedník, truhlář, zámečnick, televizní opravář, prostě kdokoli a říci o něm, že je blbec, že ničemu nerozumí. Někdy mě až překvapuje, kolik lidí ví o lepším řešení než je to, které navrhuje lékař. Člověk bez mrknutí poslechne televizního opraváře při zjišťování poruchy televizoru. Oponovat, dokonce poučovat opraváře, si nikdo nedovolí. Ale medicína a doktor? To je něco jiného. Tam je prostě každý expert. Doktor je blbec, hrobař, řezník, ničemu nerozumí atd. Dlouholetá těžká studia na univerzitě jsou lékaři k ničemu, protože kdokoli ho v jeho odbornosti přetrumfne. Člověk s nejmenší kvalifikací do všeho kecá nejmí.

V lékařské práci k úsměvným, nebo až k veselým příhodám většinou nedochází, spíše naopak. To potvrzují následující řádky. Nejdřív jedna veselá. Stalo se jednou o Štědrém večeru již po půlnoci, kdy jsme už spali, že zazvonil telefon. Rozespálý jsem začal nadávat, kdo to otravuje, zvedl jsem telefon a v něm se ozval prosebný hlas: „Pane doktore, honem přijedte, potřebujeme vaši pomoc.“ „O co se jedná?“ ptám se. „Narodil se nám Ježíšek.“ Byla odpověď provázená hurónským smíchem.

Nemohl jsem se zlobit, zasmál jsem se také.

S titulováním byla taky někdy legrace. Když zazvonil zvonek a máma se šla podívat k oknu, kdo zvoní, byla občas oslovena takto: „Paní doktorová, je pan Ranc doma?“

Velká část pacientů byli starší lidé. Jednou z dominantních obtíží byla nespavost a proto jejich přáním bylo, abych jim předepsal prášek na spaní. (Práškem se všeobecně označuje všechno kromě tekutého léku). Dělal jsem osvětu, doporučoval procházky na čerstvém vzduchu, vysvětloval, že jsou to návykové léky, že se na nich stávají závislími, doporučoval jsem lehkou stravu, na noc nic nejíst, nic platno, neuspěl jsem. Až mě dopálila jedna babka, která opětovně a v krátkých časových úsecích žádala na tato hypnotika předpis a tak jsem ji poslal na psychiatrii k dr. Tomáškoví, což byl starší, rozumný pán a napsal jsem mu, jaké mám s těmito lidmi soužení.

Dostal jsem od něho nálezu s tímto textem: „Kolego, proč bys ty lidi trápil, ve svém věku už se nemají na co těšit, nemají žádné plány, je to podzim života, měli za celý život jistě toho trápení dost, takže jejich štěstím je teď, když se mohou aspoň vyspat. Narkomany z nich už teď neuděláš a tak jim napiš, co chtějí.“ No a tak jsem přijal toto ponaučení od staršího moudrého kolegy a do budoucna jsem se jím řídil.

Prášky na spaní mě mohly jednou přivést do maléru. Ráno se dostavil do ordinace muž a ztěžoval si, že nemůže spát, kouká celou noc do stropu, převaluje se ze strany na stranu a ne a ne zabrat a když ráno vstává, je celý unavený. Jak mi káže lékařská etika, měl bych pátrat, zda se jedná o krátkodobou či dlouhodobou nespavost, udělat spoustu vyšetření, což jsem ovšem neudělal a milému nespavci jsem napsal prášky na spaní. Podal jsem mu podrobné vysvětlení o užívání, upozornil na různé komplikace, prostě udělal jsem vše řádně, jak mi kázalo mé vědomí a svědomí. Krátce před koncem pracovní směny volali mne z továrny, kde dotyčný pracoval, že u nich leží ve vrátnici na zemi, že je v bezvědomí a že ho nemohou vzkřísit. Věděl jsem kolik uhodilo. Když jsem se dostavil do vrátnice, tvrdě spal a blaženě oddychoval. Naložili jsme ho do auta, odvezli domů a uložili do postele. Nic se mu nemohlo stát, nemohl se otrávit, i když spolykal celou krabičku. Měl bych ovšem oplétačky, kdyby na něho přišel tento hluboký spánek během doby, kdy pracoval u stroje a něco se mu stalo. Takhle to dobře dopadlo.

II.

I když se člověk snaží podle nejlepšího svého přesvědčení a pracuje lege artis, dojde někdy k nemilé komplikaci. Měl jsem v péči pacienta, který trpěl značným varikózním syndromem dolních končetin (křečové žíly s velkými tvrdými uzly). Tomuto problému jsem se věnoval trochu důkladněji. Snažil jsem se kurýrovat tuto chorobu podle toho, jak odborná literatura přinášela nové poznatky: obklady, masti, fixační a škrabkové obvazy, přikládání houbičky, zval jsem si pacienty na každý převaz, zatímco kolegové většinou předepsali masti a na kontrolu si zvali pacienty po jejich vyčerpání. Někdy se mi dařilo. Když byl vřed torpidní, byla veškerá snaha marná. Nešlo to.

Docházel ke mně jeden zanedbaný pacient s rozsáhlým bércovým vředem. Spodina byla povleklá, při převazu to smrdělo po celé místnosti. Trpělivě jsme převazovali, tendence k hojení stále nulová, až jednou při rozmotávání prosáklého smradlavého obvazu začali vypadávat červi. Když jsme obvaz sejmuli, bylo na zemi tolik červů, že sestra musela přinést lopatku a smeták a červy smést. Dlouho odolávala, najednou zbledla a úporně zvracela.

Vřed plný červů, mlelo se to tam, bublalo, jako když se vaří mléko. Když jsme vřed očistili, naskytl se nám nádherný pohled. Veškerá nekrotická tkáň byla pryč, spodina čistá s krásnými granulacemi a od kraje se vřed nádherně hojil.

A tak mi masačky, které tam nakladly vajíčka, pomohly vyléčit rozsáhlý bércový vřed. Abych se pomocí červů snažil léčit jiné vředaře, to jsem si netroufl.

Vrátím se k pacientovi, o němž jsem začal psát. Rozhodl jsem se, že mu vstříknu do žíly hypertonický roztok glukosy, jak se to všeobecně v odborném tisku doporučovalo. Jak jsem se rozhodl, tak jsem udělal. Za několik dní se však objevila flegmona až počínající gangréna. Dopravil jsem pacienta do nemocnice a modlil se, aby nedošlo k amputaci dolní končetiny, která v tomto stavu bezprostředně hrozila. Nestalo se tak. Dobře to dopadlo. Pacient byl natolik tolerantní, že z celé věci nevyvodil žádný závěr. Od té doby jsem se nemohl na hypertonickou glukosu ani podívat. Bércový vřed – toť crux medicorum.

Kdo by rád v noci vstával, když zazvoní telefon? I když nemám noční službu, musím zvednout sluchátko, co kdyby volající potřeboval nutně první pomoc a nikam jinam se nedovolal. Ve sluchátku mě žádal hlas, abych přijel k pacientovi, že se jedná o nutnou první pomoc. Na můj dotaz o co se jedná a kde to je, dostalo se mi odpovědi, že je to místo v cizím okrese vzdálené od mého bydliště skoro 30 km. Odmítl jsem s poukazem, že se nejedná o můj obvod, dokonce je to v cizím okrese, aby si zavolali příslušného lékaře.

„Volali jsme na všechna místa, vy jste však první, koho jsme se dovolali. Rozmyslete si to, jedná se o první pomoc a jestliže nepřijedete, přičtete si následky sám“ zněla odpověď. To už nebyla legrace. Podle zákona jsem povinen první pomoc poskytnout, jinak bych mohl mít nepříjemnosti. A tak jsem se oblékl, nastartoval auto a jel. Cesta vedla lesem, přepadla mě obava, že by se také mohlo jednat o léčku, co člověk ví? Dojel jsem, ošetřil chorého, aniž bych se dočkal poděkování a šťastně jsem se vrátil domů.

Mnozí lidé ztrpčují lékařům život. Mají dojem, že na všechno mají nárok a lékař je povinen všechna jejich přání splnit. Otevřený odborný neurologický nález paní, mi přinesl její manžel a žádal o předepsání doporučených léků. Odborníci většinou léky nepředepisují, zvyšovali by si náklady a tak to hodí na bedra obvodákům. Z uvedených preparátů, doporučovaných na nálezu, bylo hodně stejného účinku a proto jsem vybral jen ty, které jsem uznal za vhodné a vystavil na ně recept. Se zlou jsem se potázal. Dotyčný se domáhal předepsání všech léků uvedených na odborném nálezu. Snažil jsem se mu vyložit, že doporučené léky jsou pouze vodítkem pro ošetřujícího lékaře, nic to nebylo platné, trval na svém, osočil mě, že jsem chytřejší než odborný neurolog a rozzlobený odešel s poznámkou, že si najde jinou cestu.

Za několik dní vyšel v novinách, v deníku Práce, článek, v němž se psalo, že jsem odmítl předepsat doporučené léky, že se povyšuji nad odborníka, že jsem neochotný atd. To už mě dopálilo a dojel jsem si do redakce těchto novin a tam jim vše vysvětlil.

Výsledkem bylo, že jejich redaktor přijel do Brandýsa a za mé přítomnosti, ředitele polikliniky a ztěžovatele se případ znovu projednával. Vysvětlil jsem, že respektuji doporučení odborného lékaře, řídím se jeho nálezem, ale on jenom doporučuje a tím to pro něho končí, kdežto já zodpovídám za terapii, já léčím a za pacienta nesu odpovědnost já a nikoliv odborný lékař. Řídím se příkazem primáře interního oddělení, který je metodickým vedoucím obvodních lékařů.

Všichni to uznali, ale ztěžující manželé přestali ke mně chodit. Opravy nebo omluvy v novinách jsem se také nedočkal.

„Hrozně mě to bolí, nemohla jsem celou noc spát,“ ukazuje mi paní ruku ve fixačním obvazu s palcem na dlaze. „Včera jsem upadla a byla ošetřena v nemocnici na chirurgii“.

Podala mi nález s touto diagnosou: contusio pollicis 1. dx. Přiložen fixační obvaz, předepsána analgetika, doporučeny studené obklady a klid. Na rentgenovém snímku nález negativní.

„No tak vidíte, máte to jen naražený, nic tam není. Chápu, že to bolí, někdy víc, než kdyby to

byla zlomenina. Prášky proti bolesti máte, musíte to vydržet, nedá se s tím jinak nic dělat“, utěšuji pacientku.

Moje uklidňující doporučení však nechtěla akceptovat a žádala, abych ji znovu poslal na rentgen. „To přece nemá smysl“, namítal jsem, „vždyť jste byla prakticky před několika hodinami rentgenována s negativním výsledkem. Je to jen pouhé pohmoždění“.

Nespokojila se s tím, trvala na své žádosti a stávala se slovně agresivní. Nevím, co to do ní vjelo, začala mi nadhazovat, že si chodím na kávičku a zákusky do cukrárenské výroby, kde ona byla zaměstnána. Docházet na kontrolu do potravinářských provozoven byla moje povinnost, měl jsem to v hygienickém pracovním úvazku.

Rozzlobena odešla si poztěžovat řediteli OÚNZ a ten ji na požadované vyšetření odeslal. Ale hned mi zavolal: „Já jsem se tý baby nemoh zbavit, tak jsem ji tam poslal, to abys o tom věděl“.

Na novém snímku se samozřejmě nenašlo nic nového, léčba byla ponechána. Já jsem z toho vyvodil závěr a doporučil jsem milé paní, aby si našla jiného lékaře.

V osobním spise jsem měl záznam, že jsem autoritativní. Nebránil jsem se této charakteristice a pokud jsem se domníval, že můj názor je správný, tvrdě jsem ho hájil. Na zdravotní sestry jsem neměl zvlášť tvrdé nároky, ale se dvěma jsem se rozloučil, nechci tvrdit, že jsem je vyhodil. Jedna měla strašně dlouhé nalakované nehty, při převazech se mi to eklovalo, rovněž pacienti mě na to upozorňovali, vytkl jsem jí to, neposlechla a tak šla.

Druhá byla zaměstnána v nemocnici na dětském oddělení, pro její neschopnost ji však propustili. Byla to dcera mého přítele a proto jsem ji vzal k sobě. Neudělal jsem dobře. Byla tak šíleně nešikovná, všechno jí padalo z ruky, co bylo ze skla, to rozbila, denně to odnesla nějaká stříkačka, za chvíli bych měl zdemolovanou ordinaci a ani v administrativě nebyla na úrovni. Korunu tomu nasadila, když onemocněla. Měřila si doma teplotu v konečnicku, při tom usnula a při otáčení se jí teploměr v konečnicku zlomil. Byla hospitalizována na chirurgii a já jsem jí tam vzkázal, že s ní nadále nepočítám. Už nikdy nebyla zaměstnána ve zdravotnictví.

S posudkovou (revizní) lékařkou, která ke mně docházela na LPK (Lékařská poradní komise), s tou jsem se také moc nesnášel. Snad to bylo i proto, že ona – původně gynekoložka nevalné úrovně a její manžel, náměstek léčebně preventivní péče, byli oba kariérističtí členové rodné strany. Nevážil jsem si jí, často jsem jí oponoval, nařízení a příkazy, s kterými jsem nesouhlasil, těmi jsem se neřídil a ze svých zásad jsem neustoupil. Tato kolegyně po zrušení OÚNZ se stala opět z kariérních důvodů ředitelkou VZP (Všeobecná zdravotní pojišťovna).

Při mé pohotovostní službě se dostavil občan a žádal návštěvu k jedné starší ženě. Byl již pokročilý pozdní večer a když mi řekl její jméno a adresu, hned jsem věděl, kolik uhodilo. Jednalo se o paní, která si vodívala do bytu mladíky a za určité služby jim platila. To se o ní všeobecně vědělo. Neměla žádné příbuzné, žila sama, sousedé jí občas posloužili, sem tam jí něco obstarali, pomalu je to však přestávalo bavit a tak se snažili co nejčastěji ji umístit v nemocnici. Nechci jim sahat do svědomí, ale měli zálsusk i na její byt.

Právě toho dne, kdy jsem měl pohotovost, ji propustili z nemocnice. Informoval jsem se přesto v nemocnici, v jakém stavu ji propustili a bylo mi řečeno, že je v naprostém pořádku, že si tam prakticky byla jen odpočinout. Návštěvu jsem odmítl a protože nebyla z mého obvodu, doporučil jsem, ať si příštího dne zavolají svého obvodního lékaře a ten se rozhodne, co dál.

Ovšem vážení sousedé nelenili a podali na mě stížnost, že jsem odmítl návštěvu. Ředitel polikliniky mi zavolal, že byl nucen předat stížnost závodnímu výboru ROH. Za několik dní jsem dostal pozvánku, abych se dostavil na schůzi.

Tak jsem stál jako delikvent před touto soudnou stolicí, která měla posoudit mé odborné i lidské

kvality. Vedle mne seděl ředitel, strkal do mne a šeptal: „Řekni, že jsi v návalu práce na tu návštěvu zapomněl“.

„Ani mě nenapadne, já jsem ji neudělal vědomě a úmyslně“ odvětil jsem.

„To já vím, ale neblbni, nějaký závěr se z toho musí udělat, při nejmenším ti řeknou, že jsi chybil.“

V nastalé diskusi nepadly ani žádné kritické připomínky k mému chování, naopak se tam říkalo, že povolání lékaře je jen trápení s neuznalými spoluobčany a jejich neduhy, dokonce někdo prohlásil, že jsem byl vyhlášen nejlepším lékařem středočeského kraje.

Já jsem trval na svém, návštěvu jsem neudělal úmyslně a řekl jsem, že lékaři mají pracujícím sloužit ale nikoliv posluhovat. Ředitel stál plně na mé straně.

Když se závodní výbor usnesl, předseda přednesl ortel: „Podívej se, něco s tím musíme udělat, tak aby se neřeklo, dáváme ti ústní důtku“.

A tím se celý případ smetl ze stolu.

V noci přivezla VB na pohotovost opilce k odběru krve. Není to jen odběr krve, ale musí se udělat podrobné vyšetření, sepsat obsáhlý protokol, což trvá skoro celou hodinu. Jenže tato VB a opilec nebyli z našeho okresu, nýbrž ze sousedního. Tudíž jsem se zeptal, proč přijíždějí k nám a neobráť se na svou pohotovostní službu. Odpovědí mi bylo, že tam lékař nebyl, že jezdil po návštěvách a proto jeli k nám. To mě dopálilo, odmítl jsem zkoušku vykonat, nejednalo se přece o žádnou první pomoc a odkázal je na jejich pohotovost.

Druhý den mě na poliklinice oslavovali jako hrdinu, že si Ranc dovolil vyhodit esenbáky.

Lékařské povolání je pod přísnou kontrolou veřejnosti. Je smutné číst v novinách, že ten a ten lékař je souzen ze zanedbání povinné péče i ze zavinění úmrtí. Práce lékaře je těžká zvláště v terénu, kde je člověk sám a musí se rozhodnout, na bedrech nese zodpovědnost nejen za zdraví, ale častokrát za život. V nemocnici je to něco jiného, tam je kolektiv lékařů v čele s primářem. Mnohdy se mi stalo, že při pochybách jsem raději poslal nemocného do nemocnice s rizikem, že tam řeknou, kterež vůl nám to sem posílá. Někdy se mi stalo, že jsem nemohl spát, přemýšlel jsem, zda jsem něco nezapomněl a třeba o půlnoci jsem vstal a dojel jsem se na nemocného podívat. Stanou se však i tragické případy a nejsmutnější je, když jsou to malé děti.

Na pohotovosti měla službu svědomitá, zkušená a velmi chytrá lékařka. Večer zvonil telefon a byla žádána návštěva k malému děcku, které dostalo vysokou horečku. Lékařka dítě svědomitě vyšetřila a kromě vyšší teploty nic nezjistila. Mnohé choroby začínají vysokou teplotou a příznaky se manifestují teprve postupem času. To bývá běžné.

Krátce po půlnoci se opět ozval telefon a manželé hlásili, že se stav nemění, vysoká horečka trvá. Lékařka jim vysvětlila, že za tak krátkou dobu nic jiného nezjistí, doporučila studené obklady a pokračování v podávání předepsaného léku. Ráno že se přijde na děcko podívat.

Bohužel, ráno rodiče zjistili, že je dítě mrtvé. Byli to manželé pokročilejšího věku a po dlouhých letech se dočkali potomka. Není se co divit, že to byla pro ně hrozná rána.

Případ šel k soudu. Při pitvě se nezjistilo absolutně nic patologického, pouze zvětšený thymus (brzlík). Pitevní nález a příčina smrti – mors thymica, což je úniková, nic neříkající diagnóza.

Soud dopadl dobře pro lékařku, Lékařská komora se postavila za ní, soud nezjistil žádné zanedbání, ale co si lékařka prožila, dovede si každý představit.

Při dopolední ordinaci jsem byl telefonicky požádán o návštěvu k dítěti do obce vzdálené asi 7 km. Jednalo se o kojence, který má zvýšenou teplotu a zvrací. Měl jsem bohužel auto v autoopravně

a tak jsem telefonicky požádal dispečera, aby mi poslal sanitku. Čas mé žádosti o sanitku jsem si poznamenal. Dispečer mi oznámil, že všechny sanitky jsou v terénu, až se některá uvolní, že mi ji okamžitě pošle. Sanita přijela až za dvě hodiny.

Když jsme dorazili na místo, čekali nás rezezení rodiče a jejich příbuzní. Vrhli se na mě a myslil jsem, že mě snad budou lynčovat, řidič sanitky měl co dělat, aby mě ochránil. Dítě zemřelo.

Příčinou smrti bylo udušení z vdechnutých zvratků. Bylo velmi těžké za této situace se omlouvat z pozdního příjezdu, pozůstali nejsou v tomto stavu schopni a ochotní přijmout jakékoliv vysvětlení. Dávám také trochu viny rodičům. V garáži stálo auto, tak mohli děcko naložit a přijet na středisko. Je to velice smutné, dlouho mě tento tragický případ trápil.

Matka volala do ordinace, abych okamžitě přišel, že dítě nedýchá. Přerušil jsem ordinování, vydal se na cestu a v bytě jsem našel kojence, jak leží v postýlce na bříšku a obličej má hluboko zaborený do polštáře. Dítě bylo mrtvé. Nic jsem nemohl dělat, než napsat ohledací list a případ nahlásit bezpečnosti. Bylo mi podezřelé, že matka nejevila ani žádnou velkou lítost. VB však nezjistila nic kriminálního, ve mně však přesto hlodal červ podezření, že zde nebylo něco v pořádku.

Následující dva příběhy jsou pohodové i když ten druhý končí smutně.

Za války, to jsme bydleli v Bednářečku, mě zavolali k muži, který zvrací a má velké bolesti břicha. Náhlých břišních příhod jsem se celý život bál. Zjistil jsem, že má uskřinutou tříselnou kýlu (hernia inguinalis incarcerata). Po delším namáhání se mi podařilo kýlu reponovat a tak jsme pacienta naložili na bryčku a jeli do nemocnice v Počátkách. Tehdy nebyly žádné asfaltové cesty, ale silnice s vystouplými kameny a lokáči, bryčka neměla žádné pérování, žádné gumové obruče, ale železné a tak pořádně vydrncování jsme dojeli do špitálu.

Když jsme položili pacienta na vyšetřovací lůžko, zjistili jsme, že žádnou kýlu nemá. Tím kodrcáním a drncáním mu spontánně vklouzla do dutiny břišní.

Vesele jsme nastoupili zpáteční cestu a doma jsme to řádně oslavili.

Měl jsem noční službu na chirurgii. Večer přivezli staršího pacienta s uskřinutou kýlou. Po marném úsilí kýlu reponovat, napustil jsem vanu teplou vodou, uložil jsem do ní pacienta a dal mu injekci morfia. Po chvíli jsem začal kýlu znovu reponovat a ta vklouzla do břicha, jen to žbluňklo. Tím to skončilo, operovat se nebude. Pacient se odebral na lůžko k nočnímu spánku. Já spokojen, že se mi to podařilo, jsem si šel také lehnout. V noci mě budí sestra, že pacient je mrtev.

Od operace uskřinuté kýly jsme ho zachránili a on nám v noci umře na mrtvici.

Divadelní soubor při T. J. Sokol Lázně Toušeň a jeho početní příznivci oslavili 28. prosince 2012 společně tři jubilea: 135 let od prvního ochotnického představení, 25 let od obnovení činnosti po předchozí pětadvacetileté přestávce a 10 let činnosti režisérů Mgr. Anny a Ing. Dušana Müllerových. Vzpomínalo se na dávného zakladatele, řídícího učitele Bedřicha Kautského, na herečky Jaroslavu Choděrovou a Růženu Klimentovou, na režiséry Václava Koubu a Josefa Berana, na výtvarníky Alberta Jonáše a Rudolfa Truhlaříka, na hosty Valentina Šindlera a Jarmilu Novotnou...

Dubová zátka

Kino

Vřelý potlesk vyvolala připomínka dětské role Tomáše Sedláčka (pozdějšího armádního generála), bouřlivě se tleskalo i vzpomínce na skvělé herecké výkony Milady Klimentové a Václava Shrbeného (také režiséra). Z těch, kdo hráli před pětadvaceti lety, přišli pozdravit své nástupce Miroslav Štefan, obě sestry rozené Kühnelovy, Blanka Jarošová, Hana Šámalová a Luděk Zahrádka. Nejstarší přítomná herečka byla Alena Králíková (*1923), nejmladší Denisa Shrbená (*2012). Scházela jen úplně nejmladší herečka Emma Chramostová, kterou jsme při rozsvěcení vánočního stromu viděli v tatínkově náručí a pak v jesličkách v roli Ježíška. I při jubilejním večeru v sokolovně bylo na co se dívat: na jevišti se svižně střídaly scénky, etudy, pohybové i herecké a převlekové studie i výstupy ze současného a minulého repertoáru (**Dubová zátka, Matěj a čarodějnice, Svatební noc, Král jelenem, Poprask na laguně, Air guitar, Prodaná nevěsta, Popelka**).

Po přestávce s vánočním občerstvením obdržel soubor pamětní list sokolské župy a následovala 36. repríza pohybové grotesky **Kino**, s níž soubor exceloval v Německu, Francii, Švýcarsku a Číně. Večer v družné pohodě s řadou významných sokolských, divadelních a hudebních hostů z Čelákovic, Brandýsa, Mělníka a Prahy uzavřel jubilejní rok, ve kterém toušeňský soubor poprvé hrál také na půdě pražského Národního divadla. Fotografoval Miroslav Břeský.

Jvk

Popelka

Air guitar

Matěj a čarodějnice

U zubaře

Prodaná nevěsta

Jan Pašek z Vratu a na Toušeni

Letos uplyne bezmála 400 let, kdy na svém panství v Toušeni zemřel 15. března 1533 rytíř Jan Pašek z Vratu. Během svého držení Toušeni přebudoval toušeňský hrádek v přepychový renesanční zámek a jeho hospodářství rozšířil založením štěpnic, vinic, chmelnic, rybníků a sádek. Přinesl období rozkvětu, které dodnes připomínají názvy některých ulic: Na vinici, Na chmelnici, Na zárybníci, V ovčárně.

V době studií na univerzitě prý při jedné cestě krajem kolem Brandýsa nad Labem spatřil vzornou tvrz Toušeň a povzdechl si: „Kdyby také někdy tento hrádek a toto zboží můj mohl býti!“ Počátkem XVI. století držela Toušeň paní Kateřina Jandová z Kutné Hory a závětí ze dne 2. února 1516 ustanovila poručníkem statku Viléma Kostku z Postupic. „A tak potom k tomu přišlo, čehož žádal za svého mendictví, toho již dostal za svého prokurátorství, že skrze nějakou paní Jandovou od Hory Kutny dostal té vsi Toušíně...“ – Po letech se Paškovy tužby vyplnily – hrádek Toušeň, městečko, dvory, rybníky a kus řek Jizery a Labe, se staly statkem pana kancléře, kterého král Vladislav II.

obdařil erbem a titulem „Jan Pašek z Vratu a na Toušeni“. Přídomek „z Vratu“ mohl znamenat ves u Železného Brodu, součást manství hradu Zbiroh. Po korunovaci krále Ludvíka Jagellonského v Praze 2. května 1522, byl Jan Pašek pasován do rytířského stavu. Predikát rytíře naznačoval, že už vlastní i sídlo, důstojné pravého šlechtice. Toušeňskou tvrz Pašek nejen koupil, ale rovněž přestavěl tak velkoryse, že začala být označována jako zámek. „Nebo od padesáti let Toušeň se tak nerděla a neblýštěla od cihel a od jiného stavení, jak nyní za držení Paškova,“ napsal kronikář Bartoš Písař. Vedle toušeňského panství Pašek vlastnil honosný dům na Zelném trhu na Starém Městě pražském.

Pozemkové vlastnictví a erb Paška trvale vyzdvihl mezi aristokracií. Finanční prospěch mu zaručila také znalost právních předpisů, obratnost v právním řízení a udivující výmluvnost. Bral na sebe úlohu advokáta v rozepřích šlechty s městy, na příklad v roce 1513 si Paška zjednali Švamberkové, kteří se soudili s městem Písek a v roce 1524 obhajoval na komorním soudu Vojtěcha z Pernštejna. Pašek měl svérázný názor na právní předpisy a řády, o městských právech říkal, snad v návaznosti na vyprávění v Kosmově kronice, že „mají voskový nos, můžeme je ohnouti na kteroukoli chceme stranu, buď napravo, buď nalevo“. Oženil se celkem třikrát, ale vlastní potomky neměl.

Jan Pašek přišel na svět ve Starém Kníně, jako nemanželský syn chudé hokyně. Na děti počaté mimo manželské lože čekal zpravidla trpký úděl odstrkovaných vyděděnců. Můžeme se jen dohadovat, zda Jan Pašek zakusil během dětství a dospívání ústrky, které by v něm vypěstovaly vzdor a posílily touhu po vyniknutí. Vystřídal několik škol, až se dostal na pražské vysoké učení kde vystudoval, stal se bakalářem (1491), mistrem svobodných umění (1493) a nakonec i děkanem artistické fakulty (1496-97) a uznávaným znalcem právních předpisů. Dál jeho cesta vedla do staroměstské radnice, kde se stal v roce 1498 nejvyšším písařem a velitelem 27 písařů. Z úřadu staroměstského písaře se postupně vypracoval na kancléře Starého Města pražského a roku 1514 dokonce pronikl i mezi konšely. Jako člen městské rady začal prosazovat smělý plán – spojení Starého a Nového Města v jeden celek. Stal se vůdčí osobností převratu, který mu umožnil na několik let ovládnout hlavní město Českého království. V následujících letech prošel na svůj původ závratnou kariérou,

Jan Pašek z Vratu (1470 – 15. 3. 1533)
dobový dřevoryt

během níž nabyt nejen značného jmění, ale často rozhodujícího vlivu na vývoj v Praze. Byl kancléřem Starého Města pražského (1498-1511), prokurátorem, konšelem (1515-18), a konečně i purkmistrem (1518-23, 1524-27).

Spojení Starého a Nového Města situace v zemi, bezprostředně po vydání Svatováclavské smlouvy, vnášející kompromisní smír do napjatého vztahu mezi šlechtou a městy, takovému kroku přála. Jednota pražských měst byla oficiálně vyhlášena v srpnu 1518. Nejednalo se při tom o výsledek snažení jediného právníka; stejný cíl sledovali i další reprezentanti patriciátu. Radost z úspěšně prosazeného záměru měl zejména čelný představitel řeznického cechu Ziga Vaníčkovíc, Paškův švagr. Druhým byl staroměstský konšel Jan Hlavsa z Liboslavě, společně s Paškem pasovaný na rytíře. Mnoha staroměstským měšťanům Pašek imponoval jako hlavní strůjce jednoty pražských měst, kdy se stal hlavou spojených obcí a tím nepochybně přispěl k povznesení prestiže a moci hlavního města království.

Již od počátku dvacátých let 16. století bylo zřejmé, že spojení pražských měst přinese kromě výhod i těžkosti. Proti městské vládě zneužívající moc, ekonomiku a finance se v roce 1514 „vzbúřila vobec na konšely a běželi k rathúzu a na rathúz a chtěli konšely zbiti a doluov smetati“. Radní zachránil kníže Bartoloměj, ale po pěti letech, v roce 1519, defenestrace hrozila znovu. Rázné vystoupení Jana Paška skupinu „obecních“ uklidnilo až do převratu v roce 1524. V březnu toho roku Jan Pašek a Jan Hlavsa stanuli jako soupeři, kdy proběhla volba nových pražských konšelů. Ti se až na několik výjimek vybrali z řad stoupenců Jana Paška. Spolehlivým štítem se Paškovi stala obrana českého starokališnictví před německým luterstvím. Náboženská situace v hlavním městě Českého království rozhodně nebyla v prvních desetiletích 16. století jasná a přehledná; domácí utrakvistický proud, vyvěrající z husitských tradic, se zde střetával s radikálním učením Martina Luthera, které dokonce na čas získalo velmi konkrétní podobu. Část bohatých pražských měšťanů myšlenky německého reformátora zaujaly natolik, že se odklonili od starokališnictví. Mezi takové náležel i Jan Hlavsa a proto byli jeho spojenci z vysoké hry o pražské konšely vyřazeni.

Když Pašek odstranil většinu lutersky orientovaných představitelů města z jejich úřadů, začal upevňovat svou pozici. Podporoval jej jeho švagr Ziga Vaníčkovíc, který zorganizoval na Staroměstské radnici zatčení posledních čtyř Hlavsových členů rady, a kněz Havel Cahera, který přešel z luteránství na starokališnictví. Pašek nejprve svolal shromáždění všech plnoprávních obyvatel města, které mělo mít funkci jakéhosi pražského parlamentu a kontrolovat činnost městských rad. Jednalo se o tisíc osm set šedesát osm měšťanů. Ti museli před svého primase předstupovat jednotlivě a prohlašovat, že mu zachovají loajalitu. Při okázalém tažení proti Lutherovým přívržencům Pašek zdůraznil protiněmecký rozměr svého snažení. V pozadí Paškových akcí stál bývalý nejvyšší purkrabí Zdeněk Lev z Rožmitálu, uherský biskup Salkán, papežský legát Campeggio a katoličtí rádci z okruhu královny Marie, manželky krále Ludvíka Jagellonského. Pro katolíky se otevřela možnost usmíření s konzervativními kališníky.

Po tragické smrti krále Ludvíka v roce 1526, byl zvolen nový český král Ferdinand I. Paškova samovláda ve spojené Praze byla v jasném rozporu s jeho pojetím vladařské moci a despektem k politické úloze měst. Král se smířil s Paškem jako s nutným zlem ale předpokládal, že ho odstraní při nejbližší příležitosti. V srpnu 1528 uspořádal Jan Pašek okázalé oslavy desetiletého výročí spojení pražských měst, kdy shromáždění Pražané v procesích kráčeli ulicemi. Provokativní demonstrace

Erb Jana Paška z Vratu

síly ze strany vlastních poddaných, přiměla Ferdinanda I. k činu. O několik dní později osobně navštívil Staroměstskou i Novoměstskou radnici, využil možností, které z litery zákona vyplývaly a v obou městech obnovil samostatné rady. Jan Pašek z Vratu mezi novými konšely chyběl. Rok po Paškovi byl z Prahy vypovězen utrakvistický kněz Havel Cahera a Zdeněk Lev z Rožmitálu se sám vzdal svého úřadu nejvyššího purkrabího. Snaha Ferdinanda I. o posílení vlastní pozice nevedla jen k odstranění spojenců bývalého primase, ale i k jejich vytlačení ze všech důležitých postů.

Dva roky po svém sesazení z městské rady, Jan Pašek z Vratu stanul před soudem. Žil doposud v Praze a přestože jeho oficiální moc byla dávno zlomena, jeho faktický vliv přetrvával. Ferdinand I. si tuto skutečnost uvědomoval a tak pro jistotu obvinil někdejšího primátora ze všech prohřešků, kterých se měl kdy v minulosti dopustit. Zkušený právník Pašek pochopil, že obrana nemá smysl a požádal krále o milost. Dočkal se „pouhého“ vypovězení z Prahy. Čekal jej pobyt na toušeňském panství, na němž si vybudoval impozantní sídlo a které se nyní stalo místem jeho vyhnanství. Klid a pohodu zde však nenalezl; ještě roku 1530 hospodářské příslušenství jeho zámku vyhořelo. Krátce před tím, než zde roku 1533 zemřel, se ještě stihl usmířit se svým nejvýznamějším odpůrcem, Václavem Hlavsou z Liboslavě. Zemřel jako poslední samostatný majitel Toušeň, jehož příchod byl pro celé zboží významným přínosem rozkvětu. Rytíř Jan Pašek z Vratu byl po smrti převezen do Prahy a je pochován v chrámě Panny Marie před Týnem na Staroměstském náměstí. V závěti Jan Pašek ustanovil celkem čtyři dědice svého majetku. Byl mezi nimi i Zdeněk Lev z Rožmitálu, jemuž připadla Toušeň. Přímé potomky, kterým by připadl další majetek Jan Pašek neměl, jediným příbuzným, který zdědil část majetku a tituly s erbem, se stal Paškův synovec, opat emauzského kláštera Jan z Vratu.

-azč-

Článek o karate

Karate je jedním z mnoha bojových umění, která se postupem času dostala z východní Asie až do naší republiky. Jeho původ se datuje do daleké minulosti, před více než tisíci lety, kdy se z čínských klášterů, přes ostrov Okinawa, dostalo až do dnešního Japonska. Ačkoli se zpočátku jednalo o bojové umění vesměs zakázané, postupem času se stalo součástí japonské národní kultury.

Ale čím je karate dnes? V dnešní době se na toto bojové umění nahlíží spíše ze sportovního hlediska. Do pozadí ustoupily hodnoty a tradice provázející tento druh cvičení po celá staletí, přičemž do popředí se dostávají především komerční zájmy. Ovšem i v dnešní, zmodernizované podobě, nabízí řadu lákadel a možností, které jsou přístupny pro každého bez rozdílu věku, či pohlaví.

Z pohledu veřejnosti je na karate kolikrát nahlíženo jako na surový prostředek k prosazování vlastních zájmů na úkor druhých, resp. jako na sportovní odvětví, jehož hlavními atributy jsou agrese, násilí, či snad i nepřátelské chování. Tak tomu ovšem zdaleka není. Karate je ve svém hlubším smyslu především stylem života, který nás učí porozumět našemu tělu a duchu, v kombinaci s jeho působením v okolním světě, založený na toleranci, poctivosti a vytrvalosti. Jedná se o soubor myšlenek a cviků, které rozvíjejí naše možnosti jak fyzické, tak především duchovní. Ve své sportovní podobě se poté jedná o zcela bezpečné odvětví sportu, ve kterém není místo pro brutalitu či nenávisť. Naopak, je založené na zdravém sportovním duchu, kombinovaném s chytrostí, bystrostí a správnou koordinací vlastních pohybů. Jedná se o sport, který je určen pro všechny věkové kategorie, od žáčků, přes dorost, až po seniory a veterány. Každý v něm nalezne své místo a především vlastnosti, které mu vyhovují, a kterými může sám sebe obohatit. Pro klidné osoby se nabízí především cvičení nazývané „kata“, tj. soubor technik cvičících proti imaginárním nepřítelům – jednoduše

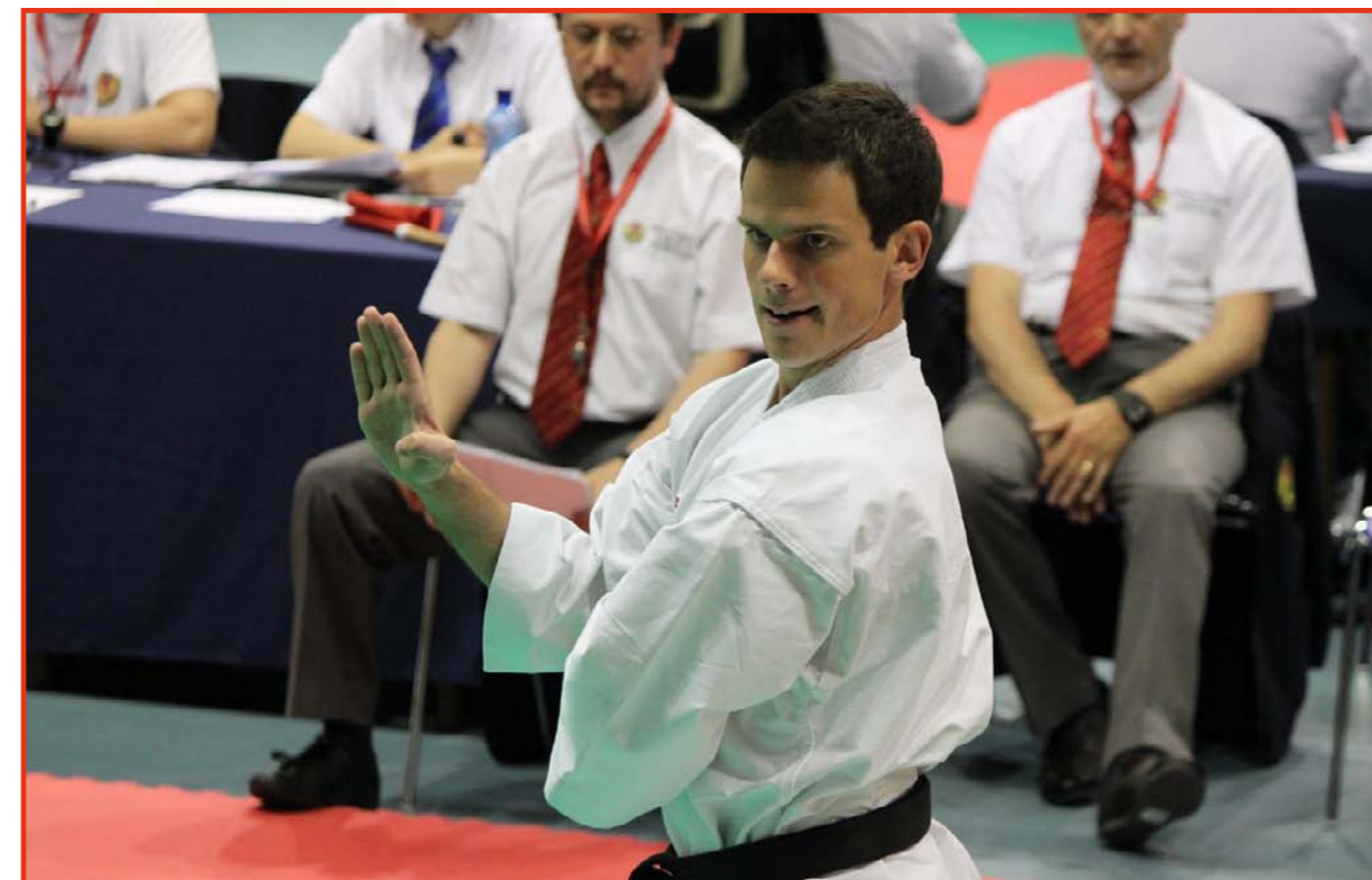
řečeno „sestava“. Pro energičtější jedince doporučuji „kumite“ – volný boj proti reálnému protivníkovi, řízený podle striktních pravidel a za užití sportovních chráničů.

Osobně se karate věnuji od svých šesti let. Svou sportovní kariéru datuji od roku 1996 do současnosti. Začínal jsem v oddíle vedeném v Praze Horních Počernicích, ze kterého jsem se roku 2002 přesunul do nedalekých Neratovic, do místního sportovního klubu Karate Dragon. Pod vedením mistra karate Martina Brejchy se mi následně podařilo získat několik cenných kovů ať už z domácích, či mezinárodních soutěží.

V současné době jsem členem reprezentace ČR. Mezi mé největší úspěchy mohu zařadit bronzové umístění z Mistrovství světa WUKF konané v květnu roku 2011 v Italském Lignanau, které jsem vybojoval společně se svými kolegy z neratovického klubu v kategorii Kata team muži. Z téhož roku se datuje i 2. místo na Mistrovství české republiky ČABK, kategorie Kata jednotlivce. Dále mohu uvést řadu titulů z pražských a krajských přeborů a dále cenné kovy získané z mezinárodních soutěží, VC Mladá Boleslav či Grand Prix Hradec Králové. Především je zapotřebí říci, že nic z uvedeného bych nezískal bez podpory své rodiny, přátel a svých trenérů.

Závěrem bych rád dodal, že karate mi dalo mnohem více, než jen výše uvedená medailová ocenění. Především je to radost z pohybu, která vás naplňuje každým jednotlivým tréninkem, dále je to přátelství osob, které jsem za celou svou kariéru mohl poznat a se kterými jsem mohl cvičit, a v neposlední řadě i charakterové vlastnosti, kterým vás karate naučí a jako člověka obohatí. Každého, kdo by se o tom chtěl přesvědčit na vlastní kůži, bych rád pozval, buď každé úterý a čtvrtek do Kulturního domu v Čelákovících, anebo v pondělí, středu či pátek na 2. ZŠ v Neratovicích.

David Rousek

O koťátkách a ježecích,

bylo to v srpnu, kdy mi sousedova kočička náhle přivedla tři nádherná koťátka. Koťátka byla modrooká a svými kukadly trochu vyjukaně koukala na svět.

„Nebojte se koťátka, já vám neublížím!“ - a hned jsem se s nimi kamarádila.

Jejich kočičí maminka – no ta byla ráda, spolu jsme koťatům připravily pelíšek a já začala ještě s pomocí mojí kamarádky všem kočičkám notně přilepšovat, aby měla kočičí maminka dost mlíčka.

Ještě vám děti musím napsat, jak se spolu kočičky a ježci kamarádili.

Děti a víte co se děje v noci, kdy vy už jste v postýlkách?

Tak to je na dvoře opravdu živo, začínou vylézat ze svých úkrytů ježci, kteří jsou nejen mlsní, ale jak jde k podzimu, tak zbaští kde co, aby měli zásoby na zimu, kdy se zavrtají do svých pelíšků a celou zimu prospí. No a já jsem je mockrát nacytila, jak mlsají z kočičích mistichek, ale oni se i dokonce kamarádili s koťaty a klidně baštili společně. Zajímavé bylo, že ježci chodili vždy ve stejný čas, že by jste si podle nich mohly děti řídit i hodiny!

Koťátka rostla jako z vody a bylo důležité, abych pro ně našla rodinu, kde jim bude dobře a kde na ně budou všichni hodní.

PODAŘILO SE TO!

Táta
Ježura.....

Já mám
radost!

Krásnou, strakatou kočičku si odnesla holčička jménem ELIŠKA a dala jí jméno: MICINKA

Já
Taky..!

Dva kočičí kluky, si odnesl chlapeček jménem RÍŠA a dal jim jména: BOBO a ČERTÍK

Nesněž
mi to
Čertíku..!

Víno

Několik prázdných flašek na stole
a noc se pomalu mění v den.

Jen trocha vína zbyla ve sklenici
a poslední kapka v láhvi.

V přítomí mého obýváku se ze mě stává cestovatel...

Vyjíždím na moře z bílého vína

a mávám těm, kterým na mně nezáleží.

Vítr se opírá do plachet mé loďky z korku
a nebe bouří.

Jako můj temný život i temnou oblohu
protíná jeden zlostný blesk za druhým,
jinak vše zeje prázdnotou.

A stejně jako já teď utápím svůj žal a zlost ve víně,

i loďka, můj život, klesá na dno vinného oceánu, přemožena světem!

Vězení

Místnost bez oken
a na dveřích mříž,
jen krok za krokem
smrt plíží se blíž.

Mám v srdci strach
a v ruce hlavolam,
já nejsem vrah,
jen vraha znám.

Osud mi doslova v rukou leží
a můj čas moc rychle běží.

Mé dlaně ovládá třes,
zůstanu-li mlčet, zemřu.

Promluví-li a nebude to lež,
zas jinou rukou, zemřu též.

Hrobové ticho, jen můj dech
němý výkřik do tmy a život je pech.

„Pravda vítězí!“ kdysi někdo řek,
jenže neznal tenhle svět.

Kde teď je má pravda, co mě zachrání?

Volba mezi smrtí nebo smrtí-těžké vybírání...

Bože, ať je to jen sen,

ať vzbudím se a bude den.

Špatné místo, špatný čas,

Bože spas mne, spas!

Tam venku je hluboká noc,

já tady žádám o milost.

Zoufalý a strachem opilý,
svůj život skončím za chvíli.

Propadnu hrdlem, jak se říká,

ne rukou kata, ani vraha pomocníka.

Jen tah mého opasku a pod nohama prázdnota,
ten nádherný pocit, kdy pohltí mě nicota.

Má těžká hlava náhle lehkou zdá se být,
svět bez mysli a bolesti, v rukou žádný cit.

Omámen smrtí už nechci dál žít...

už to nevíte. Nabídek najdete na webu dost. Nebo lze taky vzít lopatku a vyrazit po okolí, tam toho volně roste dost. Ale pozor, i ten plevel chce svoje podmínky pro pěstování. Jen to zkusit, vykopat to ze záhonu můžete vždycky. V případě, že se ve Vás probudilo nadšení a chuť na sobě „páchat pokusy“, neváhejte. V některých případech už je čas. Například semena čechřice vonné musí projít fází chladu, aby se vůbec uráčily něco podnikat. Taková čechřice je dobré antiastmatikum, povzbuzuje vykašlávání hlenů a nejvíce jí prý ocení kuřáci. A ještě je dobrá při zavařování kompotů a tak podobně.

Suma sumárum mám za to, že je škoda toho, co nám příroda od nepaměti nabízí, nevyzkoušet. Zároveň ale nechci, abych byla zařazena mezi zanícence hlásající pouze bylinnou léčbu na úkor běžných prášků. To ani náhodou. Když mě chytne migréna, tak bych spolkla i vitriol, kdyby pomohl a očerňovaných lbalginů do sebe naházím taky dost, a vůbec je spousta zdravotních problémů, kde to bez té chemie nejde. Ale taky to namnoze jde. Toto je ověřováno již po tisíce let, oproti tak zvaným klinickým zkouškám zázračných léků, které jdou s velkým hurá na trh, a aby pak byly v tichosti, ale velmi rychle stahovány z trhu, neboť se na ně sem tam i umírá, popřípadě mají fatální následky na lidský organismus. Což nakonec k dřívějšímu datu úmrtí vede rovněž.

Pokud se rozhodnete, jsa unaveni z nátlaku farmaceutické lobby, pro návrat k přírodě, tak by Vám mohla prospět informace, že bylinky se paradoxně nejhodněji nesbírají při úplňku, ale nad ránem při novoluní až tři dny po něm. A samozřejmě ve správném ročním období (nejčastěji červenec, srpen). I z tohoto důvodu je dobré, je mít na záhoně. Ono by mohlo být na obtíž lítat s čelovkou po Polabí. Ale nebojte. Když se do sběru dáte i přes den, tak pro začátek taky dobrý ;-).

Tak, tolik tip na zábavu pro letošní léto.

A na závěr slibovaná růže (vrcholové okvětní lístky). Ta staví, působí antibakteriálně, zvláště v ústech, má mnoho potřebných vitamínů a rovněž napomáhá vstřebávání železa v trávicím traktu.

Pěkné léto, a dobrý sběr bylinek Vám všem přeje

Romana Vaňková

Život ve virtuálním světě

Opustit realitu je mnohdy jednodušší než řešit nástrahy života. Nový virtuální svět je zpočátku mnohem snazší a primitivní oproti zpracování obědu v kuchyni či překonání se v posilovně. Nestojí to žádné úsilí, pouze kliknutí tlačítka myši. Ve chvíli se dokážete proměnit v jiného člověka, než jste sami: chodíte po stropě, skáчете z neskutečné výšky a zabijete nepřítele. Nepřekonatelná touha zkusit si to znovu vás přemlouvá den za dnem po prvním spuštění počítače. Chybějící kousek vaší osobnosti se doplnil, ale ten starý postupně vyprchává s realitou. Stáváte se nekontrolovatelně vaším internetovým stínem.

Vyváženost obou světů v současné době začíná postrádat spousta mládeže, která vyrůstá s počítačem v klíně. Jejich každodenní rituál započíná denním bonusem při přihlášení do hry se postupně odvíjí k nedostatečné komunikaci s lidmi a nerozvinutými znalostmi nástrah normálního života člověka.

Řítíme se po hlavě do budoucnosti vlastních internetových klonů, které budou vždy ve všem lepší, než jsme sami. Jsou totiž naši vlastní tvorbou dokonalosti, kterou jsme mohli během chvíle jejího tvoření vybudovat sami na sobě. Nespoléháme se sami na sebe, vkládáme své naděje do čehosi imaginárního, o velikosti v kilobajtech a pixelech a ne v kilogramech a metrech.

P. Červinková

Kateřina Zadáková Letuška

Povolání letušky se z pohledu cestujících v letadle zdá být velmi atraktivní, snadné a zajímavé. Ve slušivém kloboučku a kostýmku blankytné barvy roznášejí jídlo a nápoje v letadle, úsměvy a pohodu. Z tohoto hlubokého omylu mne vyvedla milá a sympatická toušeňská letuška Kateřina Zadáková nesmírně poutavým vyprávěním o své cestě vzhůru k oblakům a také o tom, o čem my, příjemně usazení v letadle a plni očekávání nastávající cesty, nemáme ani ponětí.

Jak jste se dostala k práci letušky?

Když jsem, ve 13ti letech, poprvé měla možnost cestovat letadlem, tak jsem vycítila, že k letadlům nějakým způsobem patřím a od té doby mne povolání letušky a vše kolem letectví fascinovalo. Přitahovala mne atmosféra letišť a létání. Ten první zážitek ve třinácti letech na mne zapůsobil natolik, že jsem se chtěla stát součástí tohoto koloritu.

Jaké profese jste musela ovládat a co všechno se naučit?

Jako letuška musíte ovládat, kromě svého mateřského jazyka, ještě plyně alespoň 2 další jazyky. V mém případě to byla angličtina a španělština. Rodiče mi umožnili studijní pobyty v Irsku, Anglii a Španělsku, včetně studia na Anglickém gymnáziu, později jsem získala zkušenosti jako tlumočnice a překladatelka a i díky tomuto jsem poznala mentalitu odlišných kultur a získala „ten správný akcent“, což je důležité především při každodenním kontaktu s cizinci. Člověk, řekněme, není v nevýhodě.

Dále musíte pro tuto profesi splňovat BMI 18-24, projít testy tělesné zdatnosti, uplavat 250 m, celodenní psychologické testy, osobní pohovory. Když vše absolvujete a dostanete se do užších kol výběrového řízení, musíte projít přes veškeré zdravotní prohlídky v Ústavu leteckého zdravotnictví. Celý proces výběrového řízení trvá několik týdnů. Pro ilustraci, na konkurz se nás tehdy dostavilo kolem 300 uchazeček, vybráno bylo asi 30 a samotným kurzem náš prošlo 12. Než jsme nastoupily do kurzu na letušku, který trvá téměř čtvrt roku, tak jsme se už, po tom všem, s budoucími kolegy znaly.

Výcvik k profesi letušky je dril a odříkání. 5 dnů v týdnu, od rána do večera. Součástí je letecká terminologie v angličtině, výkon služby, velký důraz se klade na první pomoc, komunikaci s letovou posádkou, perfektní znalost všech typů letadel (včetně jejich letových vlastností), které letecká společnost vlastní a především požární výcvik a znalost veškerých nouzových postupů a evakuací. Musíte také projít kurzem přežití v nehostinných podmínkách i práce s davem. Součástí výcviku jsou i rozbor jednotlivých leteckých nehod a teroristických útoků, reakcí posádek a vůbec – příprava na vše, co by se v 10 000 m nad zemí mohlo přihodit.

Jak již bylo zmíněno, velký důraz se klade na komunikaci s letovou posádkou - pilotní kabinou a znalost mezinárodních leteckých předpisů. Jsou zde pevná pravidla a postupy, jakož i přísná uniformová kázeň.

Než se stanete plnohodnotnou součástí posádky, trvá to přibližně 5-6 měsíců a poté dalších pár let získáváte zkušenosti. Život letušky se vlastně odvíjí v neustálém zkoušení a bez kompromisů, jste součástí armády.

Co patří mezi povinnosti letušky navíc?

Navíc? Napadá mne spíše, co mezi povinnosti letušky vlastně nepatří. Posádka se schází hodinu, někdy i více, před letem. Z pozice vedoucí jsem vedla briefingy, na kterých jsem kolegy seznamovala s traťovou informací, specifiky jednotlivých tratí (letů), s počty cestujících atd. Dále vedoucí rozdělila pracovní pozice, od kterých se odvíjí jednotlivé pracovní povinnosti na letadle, během nástupu cestujících, během samotného letu a po přistání. Kapitán podá informace o počasí a o délce letu a jakýchkoli změnách týkajících se služby a příslušného letu. Na vedoucí letu je všechny tyto úkony zkoordinovat. Když přijde posádka na letadlo, tak se celé musí zkontrolovat – nouzové prostředky, catering, naložení, jakákoli závada či nesrovnalost se hlásí a řeší - tady a teď (a samozřejmě co nejrychleji).

Překvapili vás cestující něčím neobvyklým?

Neustále - cestující mají často zkrácené představy o palubních službách a tím souvisejících dostupných zdrojích. Mnohdy jsou také nervózní z letu, z čehož také pramení jejich stížnosti či požadavky. Mnoho tratí má svá specifika – na letech do Moskvy musí být extra zásoba červeného vína, černého čaje a tomatového džusu, včetně soli a pepře; na letech do Francie musí být pro cestující připravena zásoba bílého pečiva; Španěl si nikdy do šálku nenalije více jak 2centimetry kávy; při letu do Arábie se nesmí nic, především jídlo, podávat levou rukou a musí být také připraveno více cukrů do kávy; např. Poláci jsou, více než jiné národnosti, extrémně uctívají a galantní k ženám a často jim/nám líbají ruce; jako vedoucí jsem několikrát jednala se členy královských rodin či s představiteli různých církví a proto je důležité znát určité protokoly a jimi se také řídit.

Co je nejtěžší a nejsnadnější při letu?

Pamatuji si na pár složitých rozhodnutí. Jako jediná aerolinie jsme například létali do oblastí, kde probíhaly válečné konflikty a byly vyhlášeny stavy bojové pohotovosti - Izrael, Beirut, Makedonie. Součástí předletové přípravy bylo také povědomí o bojových bunkrech na letišti. Na těchto letech, např. lety do bývalé Jugoslávie, nebyly výjimkou ozbrojené doprovody a cestující, odsouzení k smrti. Jako člen posádky jste se mohl(a) rozhodnout neletět. Musím se přiznat, že jsem letěla vždycky a je to opravdu děsivý pohled, když ve 3:15h ráno přistáváte ve městě, kde nesvítí žádné světlo a všech 150 cestujících mlčí.

Kde na světě se vám nejvíce líbilo?

Nejkrásnější je bezesporu Praha. A jinak - každé město má svůj vlastní rukopis, vůni, chutě, lidi, místa. Všude mě zaujalo něco – ať to byla kavárna, galerie, zvláštní zvyk či přístup místních obyvatel k cizincům i sobě samým. Přistání v New Yorku či Torontu je překrásný zážitek, člověk je, ač lehce unavený po dlouhém letu, zcela okouzlen a pohlcen atmosférou. Přistání v Montrealu je o tolik jiné, je to hodně „evropské město“ a poněkud „francouzský“ přístup místních obyvatel může lehce zneklidnit. Srí Lanka nejprve „dusí“ svou specifickou orientální vůní. Naproti tomu Dubaj svými teplotními rozdíly až 50°C i více v protikladu k tamním překlimatezovaným prostorům (19°C) jistě vyvedou z míry. Kromě Prahy a Bratislavy mne asi nejvíce zaujalo, a do mého srdce se vrylo, Toronto a překrásný Petrohrad v zimě, Montreal se svým čerstvým vzduchem v létě, Alma-Ata v Kazachstánu na jaře a Košice, se svými nepřekonatelnými polévkami na podzim.

O čem je létání, jaký je život letušky a doporučila byste toto povolání?

Asi bych začala tím, co dělá letuška nejčastěji – čeká nebo spěchá a nikdy si nemůže být jistá tím, co bude – kdy nebo v kolik hodin se vrátí domů. Jednou jsem odletěla na den a vrátila se o týden později, takže rodina a přátelé musí být připraveni opravdu na cokoli.

A jestli bych toto povolání doporučila? Důležité je si uvědomit, že vždy, když na sebe letuška oblékne uniformu, musí se smířit s faktem, že „přebírá odpovědnost za ostatní“, že v následujících

chvilích přestává prožívat svůj vlastní osobní příběh, ale žije s cizími – ač známými – lidmi, zná a vžívá se do jejich smutků, radostí, vnímá jejich strach i zlost a musí tedy umět i včas zareagovat. Je nutné si osvojit schopnost improvizace, dokázat si poradit v každé situaci a vyjít s každým a to bez výjimky. Každý let má své fáze – start, servis, turbulenci, někdy i východ slunce a v neposlední řadě přistání. Vše se musí stihnout a udělat tady a teď.

Díky létání jsem mimochodem zažila i vývoj a pokusy o integraci samotné Evropy. Jsem hrdá Češka a jako letuška jsem se naučila vnímat rozdíly mezi národy a velice záhy jsem pochopila, že jsou věci a národy, které jednoduše spojit nelze. Létání mě mnohému naučilo, především mezilidským vztahům, je to povolání mezi nebem a zemí. Člověk se každý den pohybuje ve vypjatých situacích a právě v těchto okamžicích „toho na sebe lidé hodně řeknou“. I z tohoto důvodu je třeba naučit se mít nadhled, dokázat rozlišit situace a být schopen myslet pozitivně.

Pokud se mladá dívka chce stát letuškou, může se připravit na krásné zážitky a na to, že se setká s množstvím zajímavých lidí, ovšem musí být připravena, že jde, jak se říká, „s vlastní kůží na trh“. Nesmí se proto bát výzev a, v neposlední řadě, se musí naučit zkombinovat čistou mysl, a zdravé sebevědomí, se srdcem na dlani, elegancí a nutnou pokorou.

PhDr. Helena Sedlmajerová Průvodkyně cestovních kanceláří

Cestování je velmi krásné, zvláště když se o dovolené vydaří počasí a zvolený program nám nenaruší žádná nepříjemná okolnost. Potom se vrátíme domů osvěženi, odpočati a plní nového elánu. Jak se taková ideální dovolená připravuje, o tom ví své naše toušeňská průvodkyně, paní doktorka Sedlmajerová. Milá a charismatická, svými zkušenostmi přesně odhadla a popsala, co je na její práci nejzajímavější a hlavně, co to všechno obnáší, abychom si takovou báječnou dovolenou mohli užít.

Studovala jste na filosofické fakultě Karlovy univerzity angličtinu a ruštinu. Chtěla jste být průvodkyní od začátku?

Chtěla jsem být učitelka. Byl to můj dětský sen z toušeňské Základní školy. Učila mě tam paní učitelka Hellingerová a paní učitelka Novotná, byla to úžasně milá učitelka. V Toušeni ve škole byla krásná a pohodová atmosféra a ta touha být učitelkou mi zůstala. Začala jsem studovat jazyky, protože jsem chtěla číst detektivky v angličtině. Když jsem pak už studovala na fakultě, přivydělávala jsem si v té době jako každý student. Pak na fakultu přišla nabídka možnosti brigády, pracovat jako průvodce pro sovětské skupiny. Plnil se státní plán, tyto skupiny k nám hodně jezdily a bylo málo ruský hovořících průvodců. Bylo to v roce 1976, když nám nabídli možnost kurzu, takže jako průvodce pracuji od roku 1977. Skupiny jezdily na družební setkání v továrnách nebo zemědělských družstvech a tlumočila jsem jejich projevy.

Takže jste se ve své podstatě jako průvodce učitelkou přece jenom stala?

Ano a turisté to i komentují a ptají se, jestli jsem někdy učila. Mezi turisty, zejména Čechy, které doprovázím do zahraničí, je spousta učitelů v důchodu. A právě ti se vždycky ptají, jestli mám za sebou nějakou učitelskou zkušenost. Hodně se na to ptají i anglicky hovořící turisté, které doprovázím po republice, vzhledem k výkladu specializovaných témat, třeba 2. světová válka nebo Terezín. Ptají se, jestli jsem profesí historik a jaký mám k tomu vztah.

Jsou průvodci jazykově připraveni na zahraniční skupiny nebo si vozí svého tlumočníka a jak je to s naší skupinou v zahraničí?

Většina skupin, pro které pracuji, je organizovaná velkou zahraniční cestovní kanceláří, která si

u nás najde odpovídajícího partnera a sbírá turisty z celého světa. V mých nejběžnějších skupinách mám směs Američanů, Kanaďanů, Angličanů, ale třeba i Indů, Vietnamců, Australanů, Novozélanďanů. Všichni vědí, že když si kupují zájezd, je jednacím jazykem angličtina. Většina velkých cestovních kanceláří žádá, abychom se při výkladu drželi historických faktů a neprobírali s turisty politiku, současné dění, náboženství a otázky národnostních menšin. Ale to je velmi těžké, turisté sami s těmito otázkami přicházejí a víc než historie, je zajímavá současnost. Celoročně máme hodně skupin z Izraele, kteří mají vlastního vedoucího a obvykle můj výklad ani nechtějí slyšet. Když jsem jako průvodkyně začínala, dopouštěla jsem se stejné chyby, myslela jsem si, že to mám tak dobře naučené, že zahraniční průvodce mi už nemůže příliš pomoci. Ale je to hluboký omyl, právě ten by měl znát svou zemi nejlépe a měl by vědět co říci zajímavým způsobem.

Většina turistů dostává na konci zájezdu dotazník, to zvláště Američané milují, kde včetně restaurace a stravování hodnotí průvodce co do úrovně znalostí, výkladu, ale také vzhledu, oblečení a celkového dojmu. Na jaře na mne byla stížnost. Byla jsem prý mimořádně neochotná v Terezíně, že jsem odmítla ukázat plynové komory. Vždycky při výkladu zdůrazňuji, že tam nejsou a ani nikdy nebyly. Stejně jsem jim to nevysvětlila, ale turista má vždycky pravdu.

Když jedu se skupinou do Vietnamu, dalo by se očekávat, že tam někdo bude mluvit česky, nebo že tam budou mít česky hovořícího průvodce. Jezdí se tam hodně posledních 7-8 let a nesetkala jsem se s tím ani jednou.

Co všechno pro vás znamená zájezd do zahraničí?

Trpím mořskou nemocí a v osmdesátých letech jsem trávila měsíce na lodích, byla jsem tam potřeba jako tlumočnice. Se sovětskou posádkou jsem navštěvovala krásná místa v anglicky mluvících zemích, ale tlumočit při mořské nemoci! - Dnes už se létá, ale tehdy ta sovětská loď byla to, co nám umožnilo vidět Madeiru, Kanárské ostrovy, na Island jsem jela lodí! To tedy už bych si nezopakovala nikdy v životě, ale já při tom hubla! Fyzicky jsem na tom byla daleko lépe, protože každý takový lodní zájezd pro mne znamenal úbytek 3-5 kilo. Jak jsem si kdysi snila, že budu učit, tak jsem snila o cestování. Jen jsem slýchala jaká je asi Amerika, jaká je asi Austrálie, v životě by mě nenapadlo, že se tam podívám a dokonce vícekrát.

Po změně politické situace, v roce 1991, mi Čedok nabídl zájezd na Floridu. Tím, jak jsme byli strašně nezkušení, bylo snadné nás oklamat. Byla to doba, kdy vznikly stovky, dokonce tisíce cestovních kanceláří, které ani nehodlaly, kromě výběru peněz, cokoli ukázat. Poslali do kanceláře prospekt krásného hotelu s bazénem a tak jsme přijali nabídku podezřele levného pobytu pro československou skupinu. Když jsme tam přijeli, bylo to zatím staveniště. Tehdy jsem myslela, že mě tam Češi na místě zabijí. Ale tento přístup našich kanceláří k turistům se potom zlepšil a to výrazně. Dnes jsou čeští turisté vítáni jako návštěvníci a mnozí zahraniční partneři jsou příjemně udiveni jejich znalostmi a jejich chováním. Bohužel to neplatí pro všechny, ale na takovou skupinu bývám hrdá.

Minulý rok jsem byla jako průvodce v prosinci ve Vietnamu a letos v listopadu ve Vietnamu ještě s Kambodžou a Laosem. Ty skupiny byly obě malé, loňská 6 lidí a letošní 9. Bylo to neporovnatelné. Loni na letišti mne hned poprosili, ať je nezatěžuji historií a pokud možno jim ukážu jen to nej-, nej-, že si chtějí užít dovolenou. V letošní skupině přesně věděli, která místa a který chrám chtějí navštívit, jestli je lepší tam být dopoledne nebo odpoledne kvůli slunečnímu svitu a spoustu dalších podrobností. Na ruzyňském letišti mi řekli: - Paní průvodkyně, uvědomujete si, že z celého zájezdu pro nás zdaleka nejdůležitější jsou chrámy oblasti Angkoru a můžete nám zaručit (ještě na letišti v 5 hodin ráno!), že je opravdu uvidíme dostatečně dlouho a že uvidíme všechny ty nejslavnější části a výjevy? - Řekla jsem jim, že vím, že listopad je pro tuto oblast nejvhodnější měsíc, ale že může přijít bouřka a může hodně pršet, jak jim tedy mohu slíbit, že to uvidí v tom pořadí, jak si přejí? Měli jsme obrovské štěstí, jak na počasí, tak na asijské průvodce. Jeden dokonce znal i „perličky“ a navíc ukázal na jedné scéně u chrámu řadu bojovníků jak vypadali, když šli do boje v polovině 12. století – a tady jednoho kouše do pozadí želva a tady se škádlí dvě opice - , přesně věděl,

co si turisté budou pamatovat víc, než řadu bojovníků. Chrámy Angkoru – je jich několik set na ploše cca 300 km² – jsou zapsány na seznam světového kulturního dědictví Unesco od roku 1992, tedy stejně jako Praha, Český Krumlov nebo Telč. Když jsme poslední odpoledne už jeli na letiště, zatáhla se obloha, byla bouřka a neskutečný liják. Sebenadšenější Čech by nezvládl obdivovat Angkor Wat v takovém počasí. Pro mne tento zájezd byly nervy, protože nejsem zvyklá, možná už skoro dvacet let, aby lidé bazírovali na úplně přesných datech. Byla to skupina učitelů a nestačilo se zmínit, že ten chrám byl dokončen kolem roku 1150, pan učitel mě ihned opravil, že to bylo roku 1153. Jinde zase, že je omyl, že byly čtyři brány, tady byla výjimka, byla ještě pátá brána. A tak to šlo pořád. Jedna paní si pak přála vidět, jak roste rýže, neznala ji. Asijský průvodce z bahnitého políčka vytrhl trs rýže a přinesl ho do autobusu. Byl to zážitek pro všechny, nikdy rýži tak zblízka neviděli a fotili si ji ze všech stran. Byla jsem šťastná, že ta skupina se nakonec ukázala jako soudržná, ani se nepohádali a rozešli se jako přátelé.

Program zahraničního zájezdu volíte sama nebo je daný cestovní kanceláří?

V naprosté většině je to dané cestovní kanceláří. Tím, že jsem dnes, jako všichni průvodci na volné noze, čekám, jestli dostanu zajímavou nabídku. Pokud možno, dávám přednost cestovní kanceláři, kterou znám a vím, že se na ně mohu spolehnout, že vše pečlivě připraví. Proto moc ráda pracuji pro malou CK Planet Tours, s tou jezdí většinou lidé jen na základě doporučení a spolupráce i příprava je fantastická, všechno dopředu mnohokrát ověřují a prověřují a radí se se mnou, pro průvodce je to ideální. Bude to znít asi divně, ale toužím navštívit Jihoafrickou republiku. Tu nabídku jsem dostala dvakrát, ale jednou jsem odřekla sama, protože jsem věděla, že tam jede velice problémový turista, kterého jsem znala už z Číny. Podruhé řekla skupina, že mě nechtějí, byla jsem s nimi už v Indii. Byla to skupina masného průmyslu, měli tam navštěvovat jatka a já tam měla tlumočit. To jsem řekla, že nemohu. Jsou zájezdy, které nezvládám a vím to.

Jednou jsem měla výjimečnou příležitost. Dostala jsem zadání připravit návštěvu Austrálie a Nového Zélandu na základě míst, která se mně líbí. Skupina Čechů mne poprosila, abych připravila zájezd pro ně a jejich známé a měli jenom dvě podmínky: zájezd musel zahrnovat Melbourne, kvůli tenisovému turnaji Australian Open a místo na Novém Zélandu, o kterém jsem do té doby vůbec neslyšela, teď už si ho navždycky pamatuji. Jmenovalo se Cloudy Bay (Zátoka mraků). A jenom proto, že tam bylo vinařství, s jehož výrobky se setkali někde v Německu a tomu vínu propadli, si vysnili, že navštíví místo, kde to víno vzniká. Našla jsem si kde je, bylo dost stranou od turistických cest, ale dalo se do zájezdu zařadit, a byl to nádherný zážitek. Ten podnik nás přijal, provedli nás po výrobě a udělali ochutnávku vín. Poblíž bylo malé městečko, kde hotel, který si vybrali, byl v bývalé bance. Tam byl třeba pokoj, do kterého se vstupovalo trezorovými dveřmi. Originálnější hotel jsem neviděla. Člověk opravdu neví, co kdy navštíví.

Jak jste se učila mluvit nahlas aby vás slyšeli všichni ze skupiny asi 50-60 lidí?

Slyšíte, že nahlas nemluví, ale naštěstí to už nemusím řešit. České skupiny jezdí čím dál tím menší. Ani jiní průvodci to neřeší, spousta mých kolegů ví, jak cenný je hlas, takže prostě stojí na místě, hovoří k těm nejbližším, kteří jsou ochotni poslouchat a hlas nezvyšují. Já jsem dlouho na skupiny vyložené křičela, ale začala jsem s tím mít problém. Teď už naprostá většina dobrých cestovních kanceláří používá techniku. Dostanu přenosný mikrofon, skupina má krabičky se sluchátky a regulují si hlasitost mého výkladu. Je to úžasný pomocník. Tím, že je velký dosah, turisté mě stále slyší a jsou se mnou v kontaktu, ikdyž se třeba věnují fotografování o kus dál. Někteří ale stále ještě chtějí vidět ten pověstný deštník nebo cedulku se jménem kanceláře. Mikrofon je velký pomocník, ovšem pokud je turista ochoten poslouchat. Letos na podzim, po dlouhých letech, se mi ztratila americká turistka na Mělníku. Při výkladu zdůrazňuji, kde se sejdeme po 20 minutách volna a turisty odvedu zpět k autobusu. Vše je zdánlivě jednoduché, ale přesto se paní ztratila. Všude jsem ji hledala, až mi její spolubydlící řekla, že ona nerada poslouchá výklad průvodce a asi si nezapnula

sluchátka. Až po našem odjezdu se paní dostavila na zámek, tam jí zavolali taxi a ona očekávala, že poplatek, téměř 1500 Kč, za ni zaplatí cestovní kancelář. Vedoucí kanceláře jí vysvětlil, že to nebyla moje chyba, ale její. I to se stává.

Pro průvodce je trochu problém jet se zahraniční skupinou na Mělník, zvláště když je to skupina, která v Praze končí a už viděla Schönbrunn ve Vídni, po celé trase krásné zámky, hrady a interiéry. Nabízí se pak otázka, čím pak je může Mělník překvapit? Na Mělníku neměli vlastní průvodce, takže od cestovní kanceláře přišlo zadání asi před 4 roky, že každý průvodce, který na Mělník pojedje, se musí naučit svůj výklad místnostmi. Dost mi trvalo, než jsem si přestala plést jednotlivé členy rodu Lobkoviců, ale teď už si to užívám, bývá to opravdu snadné.

Na zájezdy si všechny informace a texty musíte nastudovat sama nebo je dostáváte od cestovních kancelářů?

Když jsem v osmdesátých letech cestovala na sovětských lodích, nebyla u nás tehdy dostupná literatura. Dokonce ani drahé průvodcovské knihy v angličtině se u nás nesehnaly. Nechávali jsme si texty přivážet od průvodců ze zahraničí a tato spolupráce fungovala. Čedok měl tehdy zvláštní oddělení, kdy na začátku roku zadal, kterou zemi máme připravit, které materiály máme zvlášť detailně rozpracovat, vitrína od vitríny, město po ulicích nebo náměstích, podle toho jak ten okruh bude, a to jsme rozmnožili pro kolegy, kteří připravili zase jiné země. Tak jsme se vzájemně učili. To se změnilo, teď jsou lidé na internetu delší dobu než já a musím si hlídat, jaké informace mají. Projevilo se to právě u letošního podzimního zájezdu. V představách turistů je dobrý průvodce ten, který jezdí jen do té jedné země a neustále. Všude, hlavně v Asii, jsou změny takové, že když tam přijedu za dva, tři roky, už to tam nepoznám. Musím číst denně denní tisk a zakládám si výstřižky. Právě nedávno se mi moc hodily, měla jsem skupinu Američanů, kteří chtěli vidět to, co nevidí běžná skupina. Navštívili jsme klenotnici Svatovítského chrámu na Pražském hradu, v kapli sv. Kříže. Naším tiskem proběhla série článků o restauraci těchto památek, pamatovala jsem si to a zaujalo je to víc než relikviáře, ikdyž uznali, že jsou nádherná práce.

Co vás nejvíce baví na vaší profesi?

Když je krásný, slunečný den, tak si skoro závidím, že se mohu procházet Prahou, jinými krásnými místy a ukazovat je. Je i hodně dnů, kdy si vůbec nezavidím. V pondělí jsem měla dvě tříhodinové procházky v dešti a v zimě – hlavním cílem byl Karlův most a Malá Strana. Pár turistů si vyšlo z hotelu, jako by nebyl prosinec – jen ve svetříku, bez bundy nebo kabátu. Většina si nevzala deštníky. V prosinci podle nich neprší. Potom se ptali, jestli to s tím deštěm myslím vážně. Jen několik jich uznalo, že za dešť asi nemohu (to byli hlavně Angličané, ti s tím mají svoje zkušenosti). Nejmrzlejší dvojici jsem půjčila můj deštník, takže jsem taky promokla. Podobný dobrý skutek jsem už několikrát odstonala. Na závěr takové procházky mívám pocit, že jsem jediná, kdo si uvědomuje krásu procházených míst. To moc nepotěší.

Přesto bych řekla, že klady převládají.

U mé práce neexistuje stereotyp. Každá skupina je jiná, téměř nic se neopakuje. Nikdy nevím, co nastane – turisté chválí, stěžují si, padají,překvapují, často potěší. Letos se mě na příklad několikrát zeptali, nezávisle na sobě Američané, Kanadčan a Australan, jestli u nás poznáme, kdy nám politici lžou. U nich prý je to snadné – pohybují rty.

I tak cestování pomáhá ocenit krásy vlastní země, uvědomit si, že u nás to vůbec není tak strašné – snad dokonce ani na parlamentní úrovni, pomáhá poznat, že v jiných zemích žijí převážně milí, přátelší lidé. I v těch nejchudších se, mimochodem, víc usmívají, častěji vás pozdraví, nabídnou pomoc, než u nás. Pevně věřím, že cestování vede k lepšímu poznání a porozumění.

Mít možnost se průvodcováním živit – spojit povolání s koníčkem – považuji za štěstí.

A. Červinková

Rozhovor s panem Vilémem Fialou o toušeňských poutích

Toušeňská pouť je jedna z prvních poutí na jaře, v krásném měsíci květnu, s tradicí od roku 1852. Těšíme se, pečou se koláče a připravuje pohoštění pro hosty, kteří rádi přijíždějí, je to vítaná příležitost pro setkání, zvláště když se vydaří počasí. O poutích jaké byly a jaké jsou, nám vyprávěl člověk opravdu zasvěcený, pan Fiala.

Co pro vás znamená toušeňská pouť?

Na pouť se těším, vlastně jsem v ní vyrostl. Jsem rád, že máme pouť tak pěknou, že až nám ji velká města závidějí. Chodili za mnou, abych jim tu samou pouť udělal i někde jinde. Ale já říkám, tady to přežilo, přežilo to Hitlera, přežilo to komunisty, tak to musíme udržovat, když se to udrželo. Jsou s tím starosti jako se vším, když je náves prázdná a najednou plná. Na ten týden musím zařídit, aby všichni měli místo na atrakci, na zaparkování auta a vzájemně si nepřekáželi.

Jak se rozmísťují atrakce?

To si uspořádají sami, oni už vědí. Podle své atrakce si vyhledají místo v terénu, aby se nikomu nic nestalo a bylo to bezpečné. Za atrakci si každý ručí sám. Těžké atrakce se nechávají na návsi a ty lehké, dětské, se dávají do parku na trávu, i maminky si tam mají kde sednout a nemusejí být v tom rámusu. Na trávě je místo i pro poníky. Elektriku si taky zařizují sami. Podají si žádost do Brandýsa, oni je přijedou připojit a na vodu se taky podává žádost, tu jim zase připojuje pan Koder. Vodu moc potřebují, protože tu jsou i rodiny s dětmi, jsou tu celý týden a děti chodí do školy. Taky jsme tu byli na pouti, když jsem byl malý. Ještě mám fotku ze třetí třídy. Úřad zařizuje dopravní značení, aby se jezdilo pomalu, náves se zavírá a dává se objížďka. Mám na starosti taky stánky. Někdy je jich více, někdy méně, záleží na tom, s kterou poutí se potkají. S toušeňskou poutí se koná víc poutí jinde. Někteří k nám jezdí často a pravidelně, jak kdy.

Jsem rád, když před poutí se mnou jde někdo z úřadu a celé místo pro pouť projdeme. Zjistíme, že někde je něco ulomeného, něco chybí nebo je rozbité a sepíše se to. Když pouť odjede, zase se to projde a nejlépe se tak zjistí, jestli se tou poutí něco poničilo a když, tak přesně co a je pořádek. Obec mi předá náves a já ji v pořádku zase vrátím, pokud se něco poničí, musíme to zaplatit.

Já tu mám taky tři atrakce, obstarávají je ale už synové. Oni v tom vyrostli, ale jinak má každý svou firmu, jeden stavební a druhý autoservis. Nemají tu kolotočářskou školu jako já, ale mají ty malé kolotoče pro děti, aby na to nezapomněli. Občas si na pouť na sobotu a neděli někam vyjedou, nebo když je pouť třeba v Kácově, nebo jinde v hezkém prostředí, vezmou si kempink, děti a jsou týden na dovolené.

Na poutích jste vyrostl, jaké to bylo?

Od malička, co jsem se narodil, tak maminka s tatínkem jezdili na poutě. Přes léto jsme bydleli v maringotce a na zimu jsme měli domek. Jednou jsme bydleli v Chrásti u Chrudimi, u babičky a dědečka. My už jsme u kolotočů několik generací. Jenom děda byl syn poštmistra. Přijeli jednou na pouť, to babička byla ještě svobodná, dali se dohromady a stal se z něj taky kolotočář. S babičkou spolu zůstali celý život. My jsme veliký rod, pocházíme z Fialů, moje manželka z Bradáčů, je nás hodně. Můj tatínek měl cirkus, který se jmenoval Henry. V roce 1948 mu ho znárodnili a udělali z toho cirkus Humberto. Tatínek si směl vzít jenom jednu maringotku, ve které bydleli. Měl jsem dvě sestry a tři bratry, všechny o víc jak deset let starší. Tatínek brzy zemřel a maminka se po několika letech

znovu provdala do rodu Bradáčů z Brandýsa. Ti jezdili do Toušeně už za první republiky. Bydleli v Brandýse na Vrábí ve statku, narodily se tam další dvě děti a všichni jsme zůstali u kolotočů.

Měli jste svou roční trasu poutí?

Před revolucí Toušeň nebyla náš rajón, jezdili jsme Mladá Boleslav, Nymburk a Mělník. To bylo povinné, jinak jsme nesměli, ty okresy byly přidělené zase dalším. Za sezonu jsme objeli asi 15 – 20 poutí. Obec si musela podat žádost a oni nás tam vyslali. Poutě organizoval Středočeský park kultury a oddechu v Chabrech. Byl to náš zaměstnavatel, kde byl úřad. Měl na starosti LTZ (Lidová technická zábava), to jsme byli my, která nám dávala razítka do občanky. Museli jsme mít každý své soukromé kolotoče a museli jsme si koupit každý i své nákladní auto, což byl tenkrát problém, ale podařilo se. Dali nám složenky a podle velikosti kolotoče určili, kolik každý za svůj kolotoč měsíčně zaplatí. Třeba čtyři tisíce, nebo víc. Každý měsíc jsme museli podniku poslat peníze, oni nám z toho dávali zase zpátky výplatu a ten zbytek si nechávali. Soukromě jsme jezdit na poutě nemohli, oni nám dávali na výjezd razítka. Atrakce jsme si většinou vyrobili svépomocí sami. Pak jsme je na podnik přivezli ukázat a jejich inženýři, kteří jsou tam ještě dnes, nám dělali technické kontroly.

Jakou atrakci jste vyráběl pro sebe?

Vyrobil jsem velikou loď, taky tady na návsi stávala, veliký strašidelný zámek a malé kolotoče. Co bylo potřeba jsme udělali, ale na podniku nám taky řekli, že tohle my nechceme, to se nám nelíbí, tak jsme to museli nechat doma a postavit si nebo koupit něco jiného. Ono taky, čím byla atrakce lepší, tím byla i větší složenka. Ty peníze jsme jim tenkrát museli poslat. Když měsíc propršel, nebo se nic nedělo, nebyla žádná pout', tak je to nezajímalo, museli jsme podepsat, že každý měsíc peníze pošleme. Když skončila sezona, razítka bylo na šest měsíců, v zimě poutě nebyly, tak oni razítka nedali, protože jsme neposílali peníze. Neposílali nám výplaty, jenom přídatky na děti, tak jsme si na zimu museli najít brigádu. Na jaře jsme zase jeli na podnik a podepsali novou smlouvu.

Po revoluci ke mně přišel starosta, pan Bílý, že na pout' je v Toušeni málo atrakcí, domluvili jsme se a začal jsem se o toušeňské poutě starat já. Přestali jsme už jezdit, dalo se podnikat i jiným způsobem. Měli jsme dva syny, kteří rostli a chtěl jsem jim dát nějaké vzdělání. Řekl jsem, že to už musíme přestat jezdit, aby se mohli učit a mohli se postavit do života. Dnes jsou oba vyučení, mají své firmy a ke kolotoči se mohou vrátit vždycky.

Jaké jsou poutě v jiných zemích?

V Jugoslávii, Maďarsku a Polsku nejsou poutě jako u nás. Atrakce jsou všude stejné, ale oni mají spíše trhy, jarmarky, nebo nějaké výročí a konají se na náměstích nebo na hřištích. Prodává se tam na trhu, z auta, melouny, u toho kolotoče, je tam taková všehochuť. Nám to tam všechno vyřizoval nadřizený. Na Slovensku taky nemají poutě, jenom jarmarky. Na Moravě jsou snad poutě taky, ale ta česká pout', jak jsme zvyklí, ta je jen v Čechách.

Ani některá větší česká města nemají poutě, jenom posvícení, třeba Nymburk, Kolín, podle toho, co se kde drží. V Čelákovících a v Brandýse se nedeří nic, ani pout' ani posvícení. Jednou jsme byli v Přerově nad Labem, ale tam to taky moc nebylo. Pout' se musí udržovat. To nejde tam přijet na návěs s kolotočem, koho to zajímá? Lidé tu dnes chtějí pobýt aspoň to dopoledne, chtějí trochu toho rámusu, pobavit se, popovídat si. Kdyby tu nebyly ty kolotoče, tak sem nikdo nepřijde, i ty stánky jsou potřeba, to všechno udělá tu náladu. Kde se lidé nejvíce sejdou? Na pouti. Sami vidíte když je hezky, co je u nás národa, rádi se potkají, pozdraví, dlouho se už neviděli. Když se pozve na pout' – přijďte, máme u nás plnou návěs kolotočů, hned je to o něčem jiném. Tradice se musí udržovat. A děti jak se na pout' těší!

Po pouti uklízíme, pomáhají nám i z Toušeně. S Třískovými a ostatními uděláme partu a uklízíme. Pořádek musí být. Je lepší uklidit hned, než všechno rozfouká vítr, pak je s tím ještě víc práce.

Kde jste měl uskladněné kolotoče v zimě?

Na dvoře. Přes zimu se musely natřít, popravit nebo vylepšit. Na jaře přišel pan inženýr každou atrakci prohlédnout, jestli je v pořádku, aby potvrdil technický průkaz. Než se vyjede, je to jako s autem, musí být pojistka a technický průkaz a ty se musí každý rok obnovovat.

Jak jste začínal?

U nás byl zvyk, že rodiče nevěsty jí dali věnem velkou zařízenou maringotku, kam jsme se po svatbě nastěhovali. Já jsem dostal řetízkový kolotoč a nákladní auto abychom se mohli začít živit a starat se sami. I když jsme jezdili s našimi rodiči z obou stran pohromadě, každý jsme měli svůj kolotoč, svoje peníze, svou pokladnu, starali se o své děti a o všechno své. Za čas jsem kolotoč prodal, tomu kdo ho potřeboval a koupil něco jiného. Atrakce se okouká, nebo ještě na okrese nebyla, tak jsme si ji mezi sebou vyměnili. Co s kolotočem, který nevydělává, to je špatný kolotoč.

V čem jsou výhody svobodného povolání?

Spíše je víc nevýhod. Když budu chodit někam do práce, mohu třeba půl roku marodit. Když je svobodné povolání tak to nejde, protože mě nemá kdo živit. Ve fabrice dám neschopenku a dostanu plat. Ve svobodném povolání musím platit zdravotní a sociální sám, ve fabrice si to strhnou z platu. Když si vydělám, tak mám, když nevydělám... Měl jsem zlomenou ruku a chtěli mi dát neschopenku, k čemu by mi byla?

Jak jste se dostali do Toušeně?

Přežít zimu s dvěma malými dětmi, ne že by byl problém, ale baráček je baráček. Tady v Toušeni ty baráčky nebyly tak drahé, i když jsme chtěli původně do Brandýsa, že tam byli naši rodiče. Už víc let jsem znal pana Václava Králíka a svěřil jsem se mu, že je nám v maringotce zima. On nám dohodil domek a už jsme v Toušeni 33 let. Byla tu škola, lékař, dobří a hodní sousedé, líbí se nám tady.

Teď máme čtyři vnoučata a už se mají ke kolotočům. Když kolotoče na jaře vytáhneme ze dvora, už začínají montovat a chtějí pomáhat. Kolotoče jim zůstanou pro zábavu.

Co byste přál toušeňské pouti?

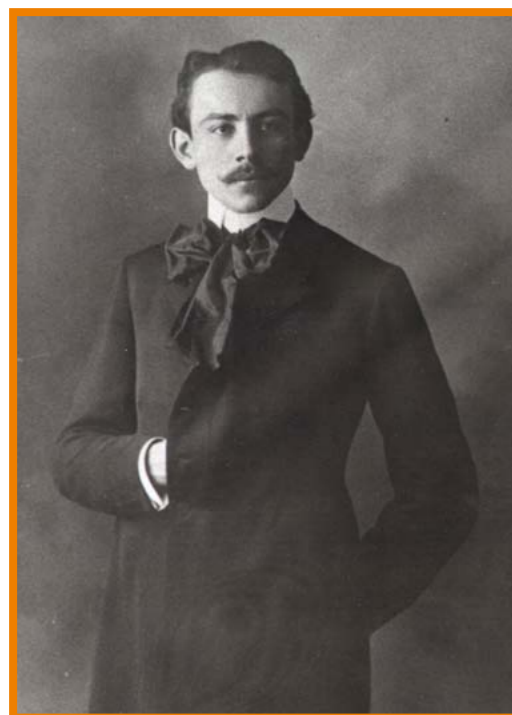
Pouti bych přál hezké počasí a ať se udržují. Stačí, když se rok, nebo dva vynechá a je po pouti. A je dobře, že je pout' na návsi. Proto se tak náměstí a návsi stavěly, aby tam byly trhy a lidi se měli kde sejít.

A. Červinková

Pohlednice s obrazy Čeňka Choděry

Díky porozumění a velkorysé podpoře paní Vlasty Ivankové, dcery akademického malíře Čeňka Choděry (* 13. 1. 1881, † 2. 5. 1955), vydal městys Lázně Toušeň novou sérii pohlednic. Ve spolupráci s Okrašlovacím spolkem se podařilo soustředit z malířova rozsáhlého díla osm toušeňských námětů, z nichž na pohlednici byl dosud pouze jeden – **Zima v Toušeni** (1935), kde Čeněk Choděra zobrazil svůj rodný dům. Pohled ze střechy lázní na **Soutok Jizery a Labe v Toušeni** (1931) je znám z publikací o obrazových sbírkách brandýského muzea a z knížky Kolonáda v Lázních Toušeni. Zapůjčení k reprodukci laskavě umožnila ředitelka Oblastního muzea Praha-východ v Brandýse nad Labem Mgr. Hana Závorková. Pamětníci souborné výstavy obrazů Čeňka Choděry v toušeňské Základní škole před bezmála čtyřiceti lety jistě uvítají připomínku obrazu **Piskaři na Labi v Toušeni** (1937), který tehdy výstavě dominoval.

Všechny ostatní obrazy na pohlednicích jsou veřejnosti neznámé. Zejména dva akvarely **Plavení koní v toušeňském rybníku** (1929) a večerní pohled na **Soutok Jizery a Labe** (1952), kde teprve vyrůstaly stromy. Další z neopakovatelných pohledů jsou **Břehy Labe v Toušeni** (1938) s koupajícími se dětmi v neregulovaném říčním rameni a **Západ nad tůněmi** (1939) v pohledu od Čelákovic. Sérii uzavírá jeden z posledních obrazů, ještě nehotová skica **Rybárna v Toušeni** (1954), zachycující od západu toušeňský mlýn ještě nezakrytý stromy v zahradách. Obraz není signován a nemá ani katalogové číslo. Všechny šest olejů a dva akvarely profesionálně přefotografoval a tisk zařídil ve své firmě Foto-Grafika Kamil Voděra ze Staré Boleslavi. Celá série osmi pohlednic je k dostání v úřadovně toušeňské radnice za výrobní cenu 40 Kč.

Stručný životopis toušeňského rodáka akademického malíře Čeňka Choděry mohou zájemci najít v publikaci Tuceť příběhů z Toušene. Florián proto uvádí k vydání pohlednic pouze dosud nezveřejněný proslov z vernisáže ke zmíněné toušeňské výstavě z 16. října 1976. Výstavu proslovem otevíral akademický malíř Josef Schlesinger, tehdy ředitel Středočeské galerie:

„Čeněk Choděra, když v sedmadvacátém roce vystavoval poprvé samostatně v Praze, přišel do situace, kdy už bylo v tehdejším našem moderním umění rozhodnuto, jakým směrem – podporováno veškerou kritikou – se bude malířství ubírat. Byly prostě přehozeny kolejnice a celé tehdejší oficiální umění – až na několik výjimečných lidí, kterým to bylo dovoleno bez kritiky, jako byl třeba Max Švabinský – se odebralo modernistickým, tehdy avantgardistickým vývojem, který byl neúprosný, a který veškeré umění tradiční a realistické odsunul jakoby na periferii. To, že Čeněk Choděra zůstal věrný realistickému umění, umění srozumitelnému širokému okruhu milovníků, a vlastně širokým vrstvám národa, ukazuje na

ryzost a na sílu jeho charakteru. Ono to nebylo snadné žít a tvořit – třebaže se mu snad podařilo se lépe nebo hůř živit uměním – protože oficiální kritikou všem malířům podobným Čeňku Choděrovi, byť byli v jednom z nejvýznamnějších spolků, kterým beze sporu Jednota umělců výtvarných v té době byla, bylo odepřeno místo a právo skutečných umělců.

Přečetl jsem si tady v rychlosti útržek psaný Josefem Čapkem jakoby omluvný, že přehlídl pražskou výstavu Čeňka Choděry. Myslím, že proto, že se společně znali, tak se mu Josef Čapek omluvil, ale že to přehlédnutí asi náhoda nebyla, protože Josef Čapek patřil k těm, kteří vysloveně stranili modernistickému umění. Ovšem mnoho z těch lidí to dělalo v nejlepší vůli, skutečně věřili, že vývoj umění je třeba vést přes výboje formy.

Já jsem měl to štěstí, že když jsem jako mladý umělec začínal, už ne v samotné Jednotě umělců výtvarných, ale ve středisku, které vzniklo kolem Spolku u Jednoty, poznal jsem starého, laskavého a velice hezkého starého pána Čeňka Choděru, a proto když jsem byl vyzván, abych se zúčastnil tohoto zahájení, považoval jsem to za velikou čest, že mohu jednomu z těchto lidí, kteří podrželi realistickou tradici českého umění, vyjádřit svůj dík. Já vůbec považuji fakt, že vaše obec pořádá tuto výstavu jako první výtvarnou výstavu v Toušeni, za velikou věc. Před chvílí jsem řekl, že jste do určité míry zahanbili i nás, Středočeskou galerii, poněvadž my teprve začínáme splácet dluh, který mají galerie k tradičnímu českému umění.

Snad se mi těmi slovy podařilo ukázat, že Čeněk Choděra patřil k těm ryzím, poctivým, charakterním českým umělcům, kterým služba národu byla nade vše, nade všechny slávy, které byly dost pochybené, poněvadž už o mnohých se dneska neví. Považuji tuto výstavu za zvlášť významnou proto, protože tento boj o výraz v umění ještě dobojován není, ani u nás ne – stačí si někdy přečíst, co se ještě v novinách píše, čemu se ještě dnes fandí – a jsem proto skutečně vděčen, že jste tuto výstavu uspořádali.“

16. 10. 1976
zaznamenal kronikář

Povídání s architektem Jonášem

/k výročí narození čestného občana/

*Životopisný medailonek architekta **Alberta Jonáše** (* 7. 3. 1893, † 30. 5. 1974) naši čtenáři znají z knížky *Tucet příběhů z Toušeně (k dostání na radnici)*. U příležitosti 120. výročí narození tohoto čestného občana Lázně Toušeně, významného architekta a grafika, proto zveřejňujeme vyprávění, které dosud zůstávalo jen v rukopise. Zachytil je kronikář právě před čtyřiceti lety.*

„Můj otec, vrchní inspektor a přednosta stanice Praha-Vysočany Albert Jonáš, byl velmi dobrý kreslíř. Od mládí mi všecko napřed kreslil a pak teprv vykládal. A já jako dítě, když jsem rozum bralo, jsem čmáral, na co jsem přišel. Dokonce jsem se pustil i do aktů. To bylo tak: Když jsem byl asi tak osmiletý kluk, vzal mě – mám dojem strýc Salač – do Národního divadla. Dával se Král a jeho harlekýn, nebo tak nějak se to jmenovalo, a hrál v tom Vojan. A tehdy jsem – vlastně už ne prvně – viděl baletky v trikotech. Ukrutně se mi líbily. A tak jsem si doma u táty v kanceláři na vysočanském nádraží – podle toho dojmu – smolil na papír svůj první akt. Zabral jsem se do kreslení a vtom slyším tátův hlas za zády: „Koukej, když to neznáš, tak to nekresli! Vypadá to přece takhle...“ – a domaloval to místo za mne.

Původně – to byla velká touha – jsem chtěl být námořník, ale bylo to jinak. Otec byl z jedenácti dětí a sám chtěl kdysi na architekturu. Rozumí se, že to po smrti jeho otce, mého dědečka, při tolika sourozencích nešlo. A tak jsem architekturu nějak zdědil já. Chodil jsem zrovna v karlínské reálce do sexty, když se smluvil můj profesor češtiny, životopisec Maxe Švabinského a pozdější rektor brněnské university František Žakavec s mým otcem: „Poslouchejte, v tom klukovi jsou buňky, není dne, aby něco nenamaloval!“ Všichni kantoři věděli, že je potajmu karikuju a když mi karikatury sebrali, dávali si je k lepšímu mezi sebou. A pak už to šlo naráz. Udělal jsem hladce zkoušku na Akademii s dobrou a slavnou partou – Rada, Sedláček, Pelc, Rambousek, Liška, Jul. Moravec. Ve figurálcích jsem kreslil u profesorů Josefa Loukoty a Vlaho Bukovace. A o prázdninách jsem jezdil za bratrance a strýcem Salačovými do Toušeně a ohmatával na lodičkách břehy Labe a tůní.

Do Toušeně jsme jezdili na letní byt od roku 1908. Poprvé jsme přijeli v jednom z prvních mercedesů od Tauberů z Vysočan, dámy ve velkých kloboucích se závojem, aby se na ně v otevřeném voze moc neprášilo. Jeli jsme sem kvůli mamince, které měla pomoci a pomohla lázeňská železnatá voda. První rok jsme bydleli u rybníka u Králíků, druhý a třetí rok v kolárně u staré stodoly u Budských, čtvrtý rok u Walliánů a pak dvakrát u Živnůstků. Pamatuji se tu na návštěvu Leoše Janáčka. Totiž, Salače, mého bratrance, si měla vzít Janáčková neteř Věra. Zaplať Bůh z toho sešlo. No, a Janáček přijel právě za ní. Pro nás kluky to tehdy byla veliká figura.

Přišla válka a já narukoval ke 2. maďarskému regimentu do Ruska. Tenkrát jsem se naučil maďarsky, rumunsky a italsky. Totiž: 21. května 1916 mě čekalo italské zajetí. Za dva roky v Itálii nás deportovali až k jihu, do Avezzana. Ale čmáral jsem i tam. Válka nám z italských pokladů logicky moc neukázala, a tak jsem si v Castellanu v bývalém refektáři velkého kláštera vyzdobil prázdné lunety v našem přechodném válečném bydlišti freskem, barevně a světsky, figury z Písně písni, ze

Sulamit a tak. Moc to zrovna do kláštera nepasovalo, byl to špásek. Nejspíš je to tam dodnes. Skicy, které jsem si k tomu kreslil a přivezl ze zajetí jako nadporučík s sebou, mi pak dost pomohly.

Dal jsem se po válce zapsat na Techniku a zároveň jsem byl u Jana Kotěry na Akademii. Tenkrát to byl nezvyk, aby někdo dělal dvě vysoké školy najednou, ale mně to nějak prošlo. A tak jsem studoval architekturu. Po dvou letech jsem na Technice přerušil a dal jsem se zapsat ke Švabinskému, který mě okamžitě vzal právě na základě skic těch italských lunet. Chodil jsem k němu do Akademie, dost mě forzíroval a bral mě i rovnou k sobě do ateliéru. Hodně mi od něj zůstalo.

Z Akademie jsem ihned nastoupil k firmě Matyáš Blecha jako konstrukční inženýr a zakrátko jsem byl v čele konstrukční kanceláře, protože jsem byl jediný s uměleckou архитектурou. Projektovaly se tam všechny petschkovské objekty, vily včetně zařízení, dnešní ruské a americké velvyslanectví v Bubenči a Dejvicích. A já navrhoval a rýsoval i vilu pro Stiebra, presidenta inženýrské komory SIA, prostě samé přepychové záležitosti, ale i třeba palác Rokoko a průchod do Lucerny, úřední budovu pro továrnu Ringhoffer nebo vilu Grab v Libni i s okolní regulací. Všecky ty stavby jsem po celou dobu taky vedl jako dozor. Bylo toho dost. Co do solidnosti provedení byl Blecha jedna z nejlepších firem. Pracoval jsem tam až do jejího rozštěpení celých deset let.

A pak to teprv začalo. Hrnula se práce, zvláště plakáty. Přišel jsem tak do styku s Borem z Vinohradského divadla a dělal jsem pro něj celou řadu divadelních propagací. S filmovými plakáty jsem začal poměrně brzy, asi od roku 1932. Hodně zahraničních, všechny signované žralokem. Vymyslel jsem si signum – když jako velryba sežrala Jonáše, tak jsem kreslil žraloka, aby mě ta potvora nemusela cedit skrz zuby. Říkaly se o něm vtípky, že se mrská podle nálady, někdy má ocásek dolů, někdy nahoru. Když je dneska pro grafika vysoký počet plakátů šedesát, já jich mám přes šest set. Plakáty putovaly hlavně do zahraničí. Smáli se mi, že se nedá přijet do Paříže, aby nebyla celá „zajonášovaná“.

Projektoval jsem při tom dále nejrůznější věci i železniční salonní vozy – pro egyptského krále Fuada, pro srbského krále Alexandra a pro Žírkoviče, srbského generála a ministra obrany, pro rumunskou královnu a potom – pro Masaryka. A nejenom to, pořád i architekturu, vily a zařízení. Taky po mně chtěli, abych vůbec přešel do lázeňství, měl jsem mít na starosti celý Sliač, ale sešlo z toho.

Generální ředitel Říha od Schönbornů, pro kterého jsem dělal přepychové desetipokojové zařízení do jeho vinohradského bytu, mě doporučil jáchymovskému Urbanovi. Projektoval jsem pak pro Urbana brněnský Autoklub a na čas jsem byl u něj jako expert. A on, předseda mezinárodní unie hoteliérů, mi dal v jáchymovském Radiumpaláci navrhnout regulaci okolí, velký park a bar pro ruletu, hernu, jedinou u nás. Tehdy do Jáchymova jezdili bohatí šejkové, pro které tam měli čtyřladvacetiosobní zlaté příbory, což nebylo ani v Karlových Varech. Karlovarskou vodu si nechali denně vozit do Jáchymova čerstvou. Herna je tam dodnes. Ale starý pán (Masaryk) Urbanovi to hraní nepovolil.

V Jáchymově jsem se také setkal se dvěma figurami, které mi opravdu byly milé, a sice s paní Curie, které mě představil profesor chemie z Techniky Stoklasa, tehdy jsem mluvil dost obstojně francouzsky, a pak s architektem Loosem, před kterým mi dal nějak Urban přednost pro projekt vrchního hotelu. Přitom jsem měl po dva dny možnost s Loosem přátelsky promluvit, a to kapala zrna moudrosti!

Připravoval jsem taky celou spoustu výstav a veletrhů. Třeba Pražské vzorkové veletrhy, snad třikrát pražské výstaviště, komplet všecko sám, všecky panely s grafikou. Stavěly se tenkrát celé nové budovy, třeba dnešní olomoucká Flóra se vlastně pořádá v pavilonu, který si od veletrhů přivezli z Prahy. Vedle stálého Brna jsem dělal i výstavy na Slovensku, ale taky ve Švýcarsku v Curychu, v Paříži a pro Cejlón, Dillí, Koreu – byla toho spousta.

Těžko se dá vzpomenout, kterou výstavu jsem měl nejradši, ale snad to byla Praga 1950, Světová výstava poštovních známek. Ty jsem dělal celkem tři. Známek samotných taky pár, nejen pro nás, ale série pro Albánii a Srbsko – „kolo srpských sestara“. Přitom i zápalky, památky, propagaci. Sběratelé je požadovali i z USA, Číny, Japonska. Namaloval jsem i zvláštní sérii pro světovou výstavu v Bruselu, kterou jsem pak ale nechtěl dát vytisknout, protože mi to pro Brusel nějak nepřípadalo. Zbylo z ní jen pár obtahů, dnes by za to filumenisté dali nevimco a píšou si do nekonečna třeba až z Austrálie. Mám už jen jednu: malířečky, založení university, Purkyněho, písně a tance, Karlštejn.

K tomu chodily stále propagační práce pro různá ministerstva – zahraničí, obchodu, zdravotnictví, železnic, potravinářství. Spočítat to není myslitelné. I těch známek bylo moc. Podniky a lázně, kanceláře, třeba pro Badatelskou společnost pro cesty severské se sídlem v Norsku – nakrápnuté Kolumbovo vejce – anebo lázeňské legrácky. Dlouho s mou značkou běžela Obchodní komora.

Přitom jsem každé léto jezdil do Toušeně, s mou paní od roku 1931 a po její smrti (1942) už sám, anebo se sestrou, dodnes.

Stanislav Kovář, známý grafik, mi před lety hrozil, že vybrakuje můj archiv a udělá z toho všeho výstavu. Ale když viděl, jak toho je nějak povíce, uvěřil, že by se to nevešlo ani na tři místa najednou – na Žofín a do Mánesa do dvou velkých síní.

Ve Svazu architektů jsem byl velmi brzy v předsednictvu a zvlášť pak v nejrůznějších posuzovacích komisích v architektuře i kultuře. Byly to komise obchodní komory, svazová, přijímací, velkých děl, schvalovačky..., ale taky v ústředí brněnských veletrhů a veletrhů v Plzni, pořád ve shonu.

Z posledních prací mám pro universitu původně a vlastně teď pro všechny školy panely stavebních slohů, které zároveň půjdou do cestovního ruchu a v malých náčrtcích na propagaci. Dodělal jsem přírodopis a dějepis, ilustrace k učebnicím, a teď mám na stole velké baroko a rokoko.

Bylo toho dost a už si na to všecko ani nevzpomenu.“

5. 11. 1972 zaznamenal jvk

Parní tramway do Brandýsa

/k zapomenutému jubileu/

První představy

Nejčastější veřejné spojení se sousedními městy a v nich přípoje směrem na Prahu i od Prahy nabízejí obyvatelům městyse Lázně Toušeň vlaky. Naši předkové si na ně začali zvykat právě před 130 lety.

O výstavbě železnice přes Toušeň se uvažovalo už dříve. Pražské Národní listy přinesly 16. listopadu 1869 výzvu, aby nově projektované železniční tratě nevynechávaly Brandýs nad Labem a aby sami obyvatelé vytvořili společnost pro zřízení dráhy „z Prahy přes Brandýs a Toušeň do Lysé, odtud pak poboční křídlo přes Poděbrady a Nymburk ku Kolínu“. Navrhované „poboční křídlo“ se shodovalo se záměrem Rakouské severozápadní dráhy dostavět nezávislou strategickou trať z Vídně do Drážďan tak, aby se vyhnula Praze, kam už železnice vedla. Část nové trasy z Kolína do Nymburka byla otevřena v roce 1870. Shodoval se i záměr vybudovat z této „páteřní“ dráhy odbočku do Prahy právě z Lysé nad Labem.

Úvahám o železnici z Lysé ve směru přes Toušeň a Brandýs do Prahy ale velmi nepřál brandýský purkmistr Ludwig Ahsbas z Revenny. Protože byl majitelem dědičné pošty a celého parku dostavníků, obával se konkurence. Projekt tudíž nepodpořil a Brandýs tím navždy připravil o výhody důležité železniční trati.

Starosta sousední Staré Boleslavi Antonín Líman uvažoval jinak. Ve svém městě právě založil „rozsáhlý závod“ s parní pilou a skladem dříví a včas dbal o to, aby trasa budoucí železnice mezi Lysou a Mělníkem procházela co nejbližší jeho městu. Uspěl. Proti přímé linii lesem a poli z Otradovic do Ovčár jsou proto koleje ke Staré Boleslavi o dobrých 1500 metrů blíže.

Odbočka z Lysé směrem na Prahu byla nakonec pro „nezájem“ Brandýsa vedena přes Čelákovice, Mstětice a Zeleneč. Obyvatelé Mstetic sice protestovali a několikrát dokonce vytrhali právě položené koleje, ale dosáhli jen toho, že mají dodnes nádraží z ruky. Provoz na této trati (tehdy jednokolejné) byl zahájen 4. října 1873. Vlaky z Lysé do Prahy dojížděly v prvních dvou letech pouze k provizornímu nádraží na Rohanském ostrově. Koncová stanice, známá později pod názvem Praha-Těšnov, byla otevřena až 10. května 1875.

Trojnásobný brandýský purkmistr Ahsbas zemřel v roce 1877 a rok nato bylo zrušeno privilegium dědičnosti brandýské pošty. Čilý provoz na trati z Lysé do Prahy tím vrátil do úvah železniční napojení Brandýsa nad Labem a Toušeně, odkud se tehdy chodilo na nejbližší nádraží pěšky, nebo jezdilo s koňským spřežením buď do Čelákovic, nebo do Mstetic.

Místní železnice

Projektu lokální trati se ujala Rakouská společnost místních drah. Žádost o povolení přípravných prací k postavení železnice s dvěma větvemi z Čelákovic ve směrech na Brandýs a na Mochov podala do Vídně 25. června 1881. Podpůrný význam měly zájmy cukrovarů v Toušeni a v Mochově. Už 22. července 1881 přinesl zmíněný pražský deník zprávu, že ministr obchodu povolil přípravné technické práce ke stavbě „podružné dráhy z Čelákovic, stanice severozápadní dráhy, do Mochova z jedné strany, z druhé pak přes Toušeň do Brandýsa“. Koncesi pro stavbu obou tratí povolil císař František Josef I. 7. listopadu 1881. Podmínkou bylo, že stavba musí být hotova do jednoho roku a základní kapitál nepřevyšší 400 000 zlatých.

Současně byl připravován i jiný, dnes zapomenutý projekt. Počátkem adventu 4. prosince 1881 zveřejnil týž pražský deník oznámení nadepsané „Parní tramway do Brandýsa“, kde se uvádí, že ministr obchodu udělil povolení také civilnímu inženýru baronovi Lazzarinimu, a to „ku přípravným pracím pro zřízení místní dráhy z Prahy do Brandýsa n. L., která by jako parní tramway zřízena byla“. Myšlenka parní tramvaje originálně předjímala budoucí příměstskou dopravu a je možná škoda, že se tehdy neuskutečnila.

Budování železniční větve z Čelákovic přes Toušeň do Brandýsa (7,9 km), postupovalo rychle. S výkupem pozemků byl menší problém, než dnes. Prodej obecních pozemků „ku stavbě dráhy“ byl jednohlasně schválen za starosty Ing. Vincence Doška 23. května 1882 „a starosta žádán, by potřebné kroky skrze schválení u okresního zastupitelstva zařídil, a částky, jak ustanoveno 1 zl. 20 kr. bez rozdílu kultury za jeden čtvereční sáh, za velmi výhodné oznámil.“ Na toušeňském katastru byla vlastní stavba zahájena 10. dubna 1882, kdy – slovy toušeňské školní kroniky – „počali kopati dělníci v týž den na poli rolníků zdejších pp. Doležala a Sádeckého“.

Na železnici se připravovaly i dva významné toušeňské podniky, oba založené shodně před čtrnácti lety. Zakladatel lázní Jan Králík přistavěl

roku 1882 k hlavní budově první patro a směrem do původního dvora postavil velkou jídelnu. Současně pořídil kamennou krytku nad vývěrem železnatého pramene v zahradě. Bylo totiž zřejmé, že někdejší zahrada – budoucí park – už nebude končit v lomu či v poli, ale u nového nádraží. Zakladatelé rolnického akciového cukrovaru vydražili celý svůj podnik 18. srpna 1882 velkopodnikatelům v cukrovarnictví společnosti Heller & Passer. Noví majitelé vkládali oprávněně očekávání dalšího rozvoje právě do železniční vlečky.

Protože trasa kolejového tělesa probíhala v poměrně rovinatém kraji, nebylo třeba větších terénních úprav a vše bylo záhy hotovo. Prozatímní provoz pracovních vlaků povolil generální inspektorát 12. září 1882 a už 3. října 1882 dalo ministerstvo obchodu povolení toušeňskému cukrovaru k převozu stavebního materiálu a řepy a k odvozu řízků. Nákladní provoz tak začal bez prodlení. Technická zkouška trati byla provedena podle platných předpisů sice až 8. ledna 1883, ale příslušná provozní koncese byla udělena tak rychle, že veřejný provoz mohl být zahájen už 11. ledna 1883.

Zprávu o zahájení provozu na místní železniční trati – za starosty Tomáše Doška – zapsal do toušeňské školní kroniky řídící učitel Bedřich Kautský:

„Dne 11. m. ledna roku 1883 byla zahájena doprava na této nové dráze. Z Brandýsa n/L vyjel slavnostní vlak ověnčený se zvanými hostmi v 11 hodin 25 minut před polednem, u zdejšího, slavnostně okrášleného nádraží zastavil. Zde usedli do vozu taktéž zvaní občané Toušeňští, totiž představenstvo obecní se starostou v čele a řídící učitel. O 11 hod. 45 minut stanul vlak v Čelákovících. V hostinci u nádraží sešli se účastníci této zahajovací jízdy a občerstvivše se o 1. hodině nastoupili zpáteční cestu, čímž slavnost byla ukončena.“

Tak začala jezdit „parní tramway do Brandýsa“ sice ne z Prahy, ale z Čelákovíc přes Touševň a ne úplně jako tramvaj, ale jako skutečná parní železnice. Výtopny byly vybudovány v Brandýse.

Rakouská severozápadní dráha v Čelákovících ovšem nedovolila Rakouské společnosti místních drah zaústit tuto lokální železnici přímo do svého čelákovického nádraží. Místní trať proto musela mít v Čelákovících své vlastní malé nádraží. Napojení do „severozápadní dráhy“ zajišťovala pouze jedna kolej, podle níž se chodilo téměř 200 metrů daleko na přestup. Zájem byl ale značný a zřejmě i obchodně zajímavý. Od 1. července 1885 dopravu zajišťovala Společnost obchodních drah. V kronice se pak dodává: „Dne 1. m. ledna r. 1891 byla dráha tato prodána Rak.-Uherské společnosti státních drah.“

Těsně před koncem století byla lokální trať z Brandýsa nad Labem prodloužena do Jiřic a tam spojena s cukrovarskou vlečkou z Kostelce do Neratovic. 15. července 1899 tím Brandýs získal

druhé (hlavní) nádraží. Původní (staré) brandýské nádraží (nyní zastávka Zápská) přesto sloužilo ještě celé čtvrtstoletí a pro školní mládež i poté.

V Touševně stávala v té době jen provizorní přízemní nádražní budova, zčásti zděná a zčásti dřevěná. V pohledu od Čelákovíc nesla český nápis Touševň, od Brandýsa německý nápis Tauschim. Na nádraží se tehdy chodilo buď podle trati, nebo přes zahrady. Pozemky pro Nádražní ulici se podařilo vykoupit až v letech 1899-1900 za starosty Jana Králíka, syna zakladatele lázní. Březovou alej vysázeli Okrašlovací spolek.

Nádražní budova

Zděná patrová budova nádraží byla v Touševně postavena až v roce 1902 jako čp. 112. Pamětníci připomínali, že její atypická architektura mohla vycházet ze staršího návrhu někdejšího starosty Ing. Vincence Doška. Zdá se to možné i přes časový odstup mezi jeho úmrtím (†1890) a stavbou, protože dosáhl vzdělání i rozhledu, byl stavitelem drah v Uhrách, do konce života měl jistě také značný vliv a rozhodnutí o stavbě se mohlo protáhnout. Odborníci na architekturu viděli ve tvaru budovy inspiraci z renesanční Itálie z florentských domů typu villy Farnese. Nádražní budova s příbuznými prvky byla postavena pouze v Podbabě u Prahy. Z úvah o projektu nádražní budovy v Touševně ale nelze vyloučit ani architekta Václava Kubru, který pro Touševň projektoval budovu školy a pro lázně budovu slatinných lázní – a právě tu už v původní jednopatrové verzi s podobně řešenou rovnou střechou. V tomto případě by reminiscence na vilu Farnese vycházela od majitele lázní.

Nejstarší fotografii patrového nádraží pouze s německým nápisem Tauschim v pohledu od Brandýsa a s dvojjazyčným Touševň – Tauschim od kolejí několikrát přetiskl lázeňský průvodce. Zpráva o místní železnici bylo v oné brožurce víc: „Návštěvníků zdejší krajiny přibývá zejména od té doby, co vystavěna byla místní dráha z Čelákovíc (z nádraží severozápadní dráhy) přes Touševň do Brandýsa n. L.“ „Spojení Touševně s Čechami severními (s krajinou mladoboleslavskou, mělnickou, litoměřickou atd.) dosíci lze drahou severozápadní buď přes Lysou a Čelákovice, nebo přes Starou Boleslav a Brandýs n. L.“ „Ode dne 1. května do konce září jezdí do Touševně z Prahy (nádraží severozápadní dráhy) zábavní vlaky každou neděli a svátek.“

Ve východní polovině přízemí byly dopravní kancelář a pracovna přednosta, telefonní stanice a pokladna. V severozápadní části byla spojená čekárna I. a II. třídy a v jihozápadní části čekárna III. třídy s přístupem k pokladně (prodejně jízdenek). První patro zaujímal byt přednosta stanice.

K 1. lednu 1908 byla trať zestátněna a od půlky října následujícího roku ji začaly provozovat C. a k. Státní dráhy. O slavnostní výzdobě toušeňského nádraží při posvatebním průjezdu arcivévodky Karla

a arcivévodkyně Zity v listopadu 1911 není třeba zmiňovat víc, než přinesl Florián v červenci 2011 (Nad stoletou fotografií) a v říjnu 2012 (Náš arcivévoda, císař a král). Nádraží v pohledu od kolejí tehdy neslo dvojjazyčný název Lázně Toušeň – Bad Tauschim a od východu pouze česky Lázně Toušeň.

Veškerý rozvoj přerušila na čtyři roky válka. Po obnovení samostatnosti českého státu zmizely dvojjazyčné nápisy a toušeňské nádraží neslo už jen český název Lázně Toušeň. Konečná stanice v Praze – Severozápadní nádraží – byla roku 1919 pojmenována podle významného francouzského historika, politika a slavisty Ernesta Denise na Praha – Denisovo nádraží. Provoz na všech železničních převzaly Československé státní dráhy.

Roku 1924 si toušeňské nádraží polepšilo zasklením verandy. Kdo zná fejeton Stanička z Kalendáře Karla Čapka, nebude dalek dojmu, že spisovatel psal také o kouzlu tohoto místa:

„Nemyslím na vás, velká lomozná, ošklivá, uchvátaná nádraží, kde si člověk pocestný sedne do hospody, čte noviny a vůbec se zaměstnává něčím jiným než Čistým Čekáním. Jsou však malé staničky navléknuté na kolejích jako klokočové zrno na růženci; stojí o samotě jako poutní místo, daleko profánního ruchu světa; jsou to skutečné kaple věnované tichému obřadu Čekání. Vede k nim obyčejně silnice s hubeňoučkou alejí; čím delší je, tím hlubší ticho a trvání obejme poutníka, jenž přichází na staničku, aby čekal.“

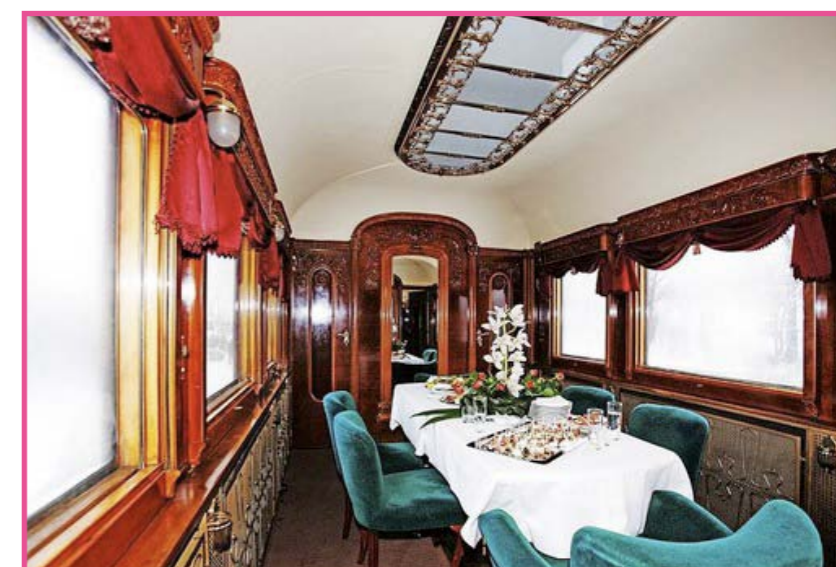

Salonní vůz

Zvláštním způsobem s Toušením souvisí chloubou pražské Ringhofferovy továrny na železniční vagony – salonní vůz prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, uvedený do provozu ke státníkovým 80. narozeninám 7. března 1930: veškeré vnitřní zařízení a výzdobu vozu navrhl architekt Albert Jonáš (1893-1974), pozdější čestný občan Toušeně.

Uspořádání a vybavení interiéru bylo na špičkové úrovni své doby. Hlavní salon byl pojat jako konferenční místnost se stolem proměnlivé délky, osvětleným velkým nástrojným lustrem s 86 žárovkami. Stěny byly obloženy dřevem z australské třešně, do té vloženy řezby z pařeného dřeva hrušky a jednotné tvarové detaily zdobily každou maličkost, každou kliku i pamětní knihu. Ve voze byly vedle ložnice také koupelna, toaleta, oddíl pro tajemníka, lékaře, komorníka a kuchaře, místnost a toaleta pro manželku prezidenta a její doprovod a malý zavazadlový prostor. Vagon byl vybaven dvojitým okny, vlastním vodovodem a teplovodním vytápěním nezávislým na vlaku. Konstrukce podvozku předpokládala – už tehdy – cestovní rychlost 140 kilometrů v hodině.

Salonního vozu užíval prezident Masaryk poměrně často. První jízda byla soukromá s dětmi Janem a Alicí na riviéru. Poté ale už sloužil výhradně při oficiálních cestách. Prezidenta Masaryka vůz provázal i na jeho poslední pouti do Stochova – tehdy nádraží Lázně – 21. září 1937. Za válečné okupace zůstal „salon“ k dispozici prezidentu Emilu Háchovi. V květnu 1945 tohoto vozu užil prezident Edvard Beneš při slavnostním návratu z anglického exilu. Jako prezidentský jej používali také Klement Gottwald, Antonín Zápotocký a Antonín Novotný – až do roku 1967. Protože ale salonní vůz příliš připomínal prezidenta Masaryka, měl být přestavěn na pojízdný kulturní dům. Naštěstí k tomu nedošlo. O záchranu se zasloužili stateční odvážlivci, kteří věděli, o jaký unikát jde. Od roku 1991 byl „Jonášův“ Masarykův salonní vůz postupně restaurován do vzorného stavu. Nyní je jeho domovskou stanicí Železniční muzeum v Lužné u Rakovníka. Vozu se ale dál užívá při zvláštních a mimořádných příležitostech. Například při výroční masarykovské cestě z Prahy do Žatce se zastávkou ve Stochově, nebo jako součást zvláštního vlaku do Masarykova rodiště v Hodoníně. Před Vánocemi 1999 byl vůz součástí zvláštního vlaku do Říma, kam se převážel vánoční strom, věnovaný Českou republikou papeži Janu Pavlu II. do Vatikánu.

Proměny

Ani z druhé světové války nejsou o místní železnici žádné zvláštní zprávy. Dá se zjistit, že v roce 1944 jezdilo denně „10 párů vlaků“ z Čelákovic do Brandýsa, z toho 2 s omezením. Ale neví se, kdy přesně byly parní vlaky nahrazeny motorovými. Jistě se někde něco zajímavého ještě objeví.

Po roce 1948 zmizelo z názvu toušeňské stanice – a tím i z jízdenek – slovo „Lázně“. Starší průvodčí ale dál hlásili ze zvyku stanici „Toušeň – lázně“. Změnou názvu prošlo i pražské Denisovo nádraží, přejmenované 1. ledna 1953 na nádraží Praha -Těšnov.

Proměna pohledu na nádražní budovu v Toušeni nastala až v roce 1960, kdy byl od východní strany přistavěn přízemní trakt s WC a s průchodem ke kolejím a navzájem byly vyměněny prostory pro kancelář a čekárnu. Z čekárny I. a II. třídy už byl tehdy dlouho byt. Novou podobu nádraží zachytil pro pohlednici Orbisu fotograf Z. Voženílek.

Proměny se dotkly i samotné trati na základě předpisu napojit všechny tovární vlečky přímo do nejbližších nádraží. První nová vlečka zde vycházela už roku 1961 z čelákovického nádraží samostatnou kolejí do továrny TOS, druhá napojila v roce 1967 vlečku do bývalého toušeňského cukrovaru (tehdy míchárný krmiv) na první kolej toušeňského nádraží

a z opačného konce byla novým mostem prodloužena přes Kabelínský potok až do továrny Prefa. Starší odbočka do Prefy přímo z trati výhybkou pod bývalým kabelínským mlýnem byla zrušena. Kolik se pak po nové koleji odvozilo betonových panelů, pražců a mostních dílců, už nikdo nezjistí.

Kruté povětrnostní podmínky postihly místní trať 5. března 1970, kdy přes noc napadlo dobrých 50 centimetrů souvislé sněhové pokrývky, která velmi ztěžkla a znemožnila veškerou dopravu. K uvolnění trati byli nasazeni vojáci.

Na hlavní trati z Lysé nad Labem do Prahy došlo k velké změně 2. července 1972, kdy naposledy dojezdy vlaky z Lysé až na nádraží Praha-Těšnov. Od následujícího dne končily vlaky jízdu ve Vysočanech, odkud bylo k nejbližší tramvaji 7 minut ostré chůze. Motorové vlaky od Brandýsa přes Toušeň navíc zdržovala nová zastávka u „Marxových domů“ (V Prokopě) v Čelákovících.

Místní trati se nevyhýbaly ani dopravní nehody. Po střetu s autem na přejezdu přes mstětickou silnici v říjnu 1972 začaly všechny místní vlaky před nechráněnými přejezdy zastavovat. Přesto došlo 21. února 1974 na přejezdu u Prefy – na silnici do Záp – k další dopravní nehodě. Řidič nákladního auta s vlekem naloženým panely nestihl přejet nechráněný přejezd a strojvedoucí motorového osobního vlaku nestačil vlak ubrzdít. Ve vlaku bylo zraněno šest cestujících.

V roce 1976 byla dokončena elektrifikace železniční trati z Lysé do Prahy-Vysočan, na niž tak od 1. března 1976 jezdí elektrické lokomotivy a od změny jízdního řádu – od června toho roku – pantografové jednotky.

Také na místní trati došlo k úpravám: kompletně byl obnoven železniční svršek včetně nového šterkového podloží. Práce proběhly na úseku z Čelákovic do Toušeně v červnu 1976, zbytek trati z Toušeně do Brandýsa prošel zásadní rekonstrukcí o šest let později.

Filmaři

V týdnu od 6. července 1981 prožilo toušeňské nádraží několik příjemně vzrušivých dní. Středem pozornosti se stala architektonicky neobvyklá nádražní budova. Filmaři ji na několik dní přejmenovali na „Týnec“, nádraží ozdobili květinovými koši a dobovými rekvizitami z počátku století, přijel sem speciální parní vlak a pro filmování bylo angažováno několik místních občanů do rolí statistů. Hlavní roli filmu Každému jeho nebe ztvárnila herečka Jaroslava Obermaierová, režíroval Karel Steklý. Film rozpracovával životní příběh Xeny Longenové a jejího manžela, avantgardního literáta a divadelníka meziválečných let Emila Artura Longena.

Parní vlaky a s nimi kdysi tak typický zvuk supění a pískání parní píšťaly, ale i oblaka páry a kouře se vrátily do Toušeně při oslavách 100 let místní železnice 11. - 12. září 1982. Při každé jízdě byl vlak plný cestujících, zejména dětí. Historické vagony táhla parní lokomotiva Arcivévoda Karel. Malý stroj udivil rychlou akcelerací a pohyblivostí. Posádka vlaku i strojvedoucí, a dokonce toušeňský výpravčí, měli v ty dny historické uniformy, troubilo se na trubku, na nádraží přišlo vlak vítat pokaždé mnoho dětí a pamětníků. Vše probíhalo v radostném vzpomínání uprostřed hezkého babího léta. Filmová reportáž pronikla až do televizních novin. Sváteční jízdy parních vlaků se pak opakovaly i v dalších letech.

Po čase došlo konečně také na rekonstrukci nástupiště místního nádraží. Dosavadní škvárové výplně mezi kolejnicemi byly nahrazeny panelovými plochami, z nichž se do vlaků s vyššími schůdky nastupovalo mnohem pohodlněji.

Živly

Podruhé byla místní trať vážně ohrožena přírodním živlem 19. června 1986. Odpoledne se strhla nevídaná průtrž mračen. Přívaly vod se valily z Vysoké meze se spoustou bahna a hlíny i s kameny a protrhávaly zděné i betonové zidky. Proti vjezdu do Školního statku živel podemlel železniční trať tak, že koleje trčely do volného prostoru a provoz musel být na celý den přerušen a nahrazen autobusy.

Historická budova nádraží se dočkala opravy fasády po urgencích obce v červenci 1987. Z ozdob ale byly zachovány pouze ty, které samy neopadly, vše ostatní spravila obyčejná zednická lžíce bez jakékoli snahy zopakovat bosáž, vrypy, zkosení hran a patky sloupů, které tu bývaly. Nádraží se tak pouze zbavilo nejhoršího a pouze do výše přízemí. Prvé patro s nečitelným názvem stanice, okapy a střecha zůstaly bez doteku lidské ruky. A tak ze střechy přístavby dál bujně rostla bříza, toalety byly permanentně pod zámekem, tabule s příjezdy a odjezdy vlaků poničeny živelnou mládeží, pro jejíž svérázné vyzdobení verandy se tu vlastně začalo malovat. Parčík už úplně zarostl, ty tam byly časy, kdy se o růže a skalku staraly zaměstnankyně drah Marie Bodláková a Jaroslava Votavová. Obnova celé fasády byla dokončena až po devíti letech.

Mezidobí

Od počátku roku 1992, když se do názvu stanice vrátilo slovo „Lázně“, se šířily poplašné zprávy o záměru Československých státních drah rušit některé železniční tratě (např. Lysá n/L – Milovice, Brandýs n/L – Kostelec). Obavy se nevyhnuly ani místní lokálce. S novým jízdním řádem platným od 1. června 1992 ale bylo jasněji: pouze první ranní a poslední noční vlakový spoj byly přesunuty do odpoledních hodin tak, aby v Čelákovících navazovaly na nově zastavující rychlíky z Hlavního nádraží z Prahy. Dvě dvojice vlaků se proto v Toušeni potkávaly. V tomto stavu převzaly celou trať k 1. lednu 1993 České dráhy.

Od 1. ledna 1996 byla místní železniční trať 074 (dříve 7d) zahrnuta do 2. pásma integrované příměstské dopravy kolem Prahy. Přestože v celostátním jízdním řádu bylo 157 vlaků zrušeno, od 2. června 1996 se po spojeném úsilí místních zastupitelstev vrátili dva noční spoje s přípoji v Čelákovících jak od Prahy, tak od Lysé a naopak.

Něco za něco: 17. prosince 1996 byla na toušeňském nádraží zcela zrušena služba výpravčího a výhybkáře a ponechána pouze služba v pokladně. Současně byla odstraněna světelná návěstidla před vjezdy do stanice. Nádraží bylo degradováno na pouhou zastávku. Vlaky začaly jezdit bez průvodčích jen se strojvedoucím. Jízda stála do Brandýsa 4 Kč a do Prahy 12 Kč. Od 1. června 2000 zdvojnásobily České dráhy cenu za jízdu do Prahy na 24 Kč. Vlaky z Čelákovíc sice dojížděly na Hlavní nádraží, ale každé čekání v Čelákovících trvalo nejméně 25 minut.

S přelomem století se na nádraží vrátili filmaři, když zde v roce 2001 režisérka Olga Sommerová natáčela ilustrační záběry s generálem Tomášem Sedláčkem, dalším z čestných občanů, pro televizní dokument

Ztracená duše národa. To se ještě prodávaly jízdenky v pokladně. Brzy nato byla pokladna zrušena a útulná čekárna (v zimě vytápěná) uzavřena.

Proměny pokračovaly 10. června 2001, kdy začaly vlaky z Čelákovíc do Prahy nově dojíždět na Masarykovo nádraží. Spoje z Lázní Toušeně do Prahy a zpět byly výrazně zrychleny zkrácením čekacích dob na přestup. V průběhu roku ovšem podražilo jednorázové jízdné do Prahy na 40 Kč.

Toušeňské nádraží přišlo o první kolej. Zůstala pouze průjezdní „druhá“ a delší třetí pro míjení nákladních vlaků. A neustávaly nehody: 21. ledna 2004 způsobil nový čerstvý sníh kolizi na železničním přejezdu v Lázních Toušeni na Pražské ulici, kde osobní auto neubrzdlilo na kluzkém povrchu a střetlo se s vlakem od Čelákovíc, viditelným až v poslední chvíli.

Blýskání na lepší časy

Od 11. prosince 2005 se zásadně proměnil jízdní řád zavedením pravidelných spojů, a to od časného rána až do pozdního večera. Ve všedních dnech od té doby jezdí 18 vlaků do Brandýsa a 19 vlaků do Čelákovíc, o sobotách a nedělích oběma směry po šestnácti vlacích; každý motoráček je v Čelákovících přípojem k vlakům na Prahu i na Lysou a zase zpět.

Cesta do Prahy na Masarykovo nádraží trvá pouze 45 minut. Další minuty zkracuje v pražském železničním uzlu od konce roku 2008 nové spojení, které umožňuje přímou jízdu vlaků z Vysočan na Masarykovo nádraží a novou dvojkolejnou trať na Hlavní nádraží.

Svou naději má možná i samo toušeňské nádraží. Týdeník Železničář zveřejnil 11. března 2010 zprávu o tom, že neorenesanční budova nádraží Lázně Toušeň byla vybrána pro reprezentační publikaci, dokumentující historický vývoj výpravních budov v Evropě. Publikaci připravují dokumentaristé z Francie. Snad můžeme doufat, že ve francouzské publikaci bude nějaká starší fotografie bez sprejerských čmáranic. O vzácnosti stavby zřejmě nic netuší nejen ti, kdo ji soustavně zohyzďují, ale ani její majitel – České dráhy.

Poměrně nedávno 11. prosince 2011 dostala místní trať nové označení S23. Zdánlivá maličkost znamená její zapojení do Pražské integrované dopravy, kde plní úlohu „tangenciálního“ spojení tří významných polabských měst. Jako by myšlenka na „tramway do Brandýsa“ ožila v nové podobě...

kronikář

Gratulujeme a vzpomínáme

Dne 25. 1. 2013 oslavila 90. narozeniny naše maminka a babička paní Eliška Haklová. Do dalších let přejeme pevné zdraví, spokojenost a hodně dobré nálady.

Za celou rodinu Hana Němečková, dcera.

Dne 25. 1. 2013 zároveň uplynulo 15 let od úmrtí našeho tatínka a dědečka pana Jiřího Hakla. Vzpomínáme s láskou a úctou.

Za celou rodinu Hana Němečková, dcera.

Vzpomínka na maminku a tatínka Hellingerovi, pedagogy místní školy.

Tímto článkem bychom chtěli zvláště vzpomenout na naši maminku, později babičku, paní Růženu Hellingerovou (*11.4.1923 - †25.12.1999), která by se v letošním roce dožila 90ti let a těm kdo ji neznali, ale zvláště těm kdo ji znali, pro vzpomínku připomínáme nejen její, ale i tatínkovo působení v toušeňské škole.

Maminka se toužila stát učitelkou již od dětství, k čemuž jí dali podnět někteří učitelé, kteří jí na cestě školou provázeli. Přesto, že do jejího života zasáhla válka, právě v době kdy se měla věnovat pedagogickému studiu, vytrvala ve svém snažení a zachovala věrnost svému cíli.

Po maturitě nastoupila do zdejší školy, kde působila jako výpomocná učitelka. Ve škole se poznala s naším tatínkem Karlem Hellingerem (*18. 6. 1920 - †19. 12. 1991) a s ohledem na tehdejší nepřívětivou situaci v bydlení, oba ze školy v říjnu roku 1945, odešli do pohraničí.

Jen díky nebývalé náhodě se do toušeňské školy opět oba v roce 1955 vrátili. Zde se náš tatínek stává v roce 1956 ředitelem. Tuto funkci zastával až do roku 1962, kdy byl nucen školu opustit. Podle tehdejší nové legislativy nesměli manželé působit na jednom pracovišti v případě, že jeden byl druhému nadřízený. Ze školy byl přeložen právě tatínek, a to do Vínové, kde nastoupil jako zástupce ředitele. Takto se to stalo proto, aby maminka měla k nám, dětem blíže.

Maminka se po celé následující působení v roli učitelky věnovala této profesi naplno, s láskou a nebývalou ochotou. Proto také mimo jiné, s ohledem na své letité zkušenosti, vypracovala pedagogické čtení s názvem Samostatná práce se žáky prvního ročníku.

V roce 1971 se maminka stala v naší škole ředitelkou a po celou dobu působení v této funkci se snažila udělat nejen pro školu, ale hlavně pro žáčky to nejlepší. Tak snad se jí to podařilo.

Všichni kdo jste naši maminku, ale i tatínka znali, vzpomeňte s námi.

rodina Hellingerova

Zleva: Jan Jaroš, František Bodlák, Olga Kühnelová, Karel Hellinger, Růžena Hellingerová, Emilie Korandová, Eliška Hermutová

Zleva: Anna Ferusová, Růžena Hellingerová, Olga Karpašová, Miroslav Štědrý (tehdejší ředitel), Eliška Hermutová, Olga Kühnelová

Hromnice

Zimní období je obdobím klidu a stejně tak si klidu dopřáváme i my v Toušeni. Jedna úžasná akce však tento poklid narušila, spíše by se slušelo říci podtrhla, nebo chcete-li obohatila. Byl to koncert Toušeňského chrámového sboru, který vystoupil u příležitosti svěcení svíček hromniček na svátek Hromnic. Na vystoupení zněly písně vánoční, písně z Taizé, dva spirituály a doplnilo je čtení biblických textů. Celou akci provázal slovem pan farář Jan Houkal. Večer byl prosycen slavnostní atmosférou a úžasným pěveckým výkonem sboru. Navozenou sváteční náladu si přítomní odnášeli do svých domovů. Kdo nepřišel, o hodně se ochudil.

R. Vaňková

Veselé vyřezávání

3. 11. 2012 proběhl v naší klubovně v Domě seniorů U Byšických pod vedením zkušeného lektora pana Jaroslava Stracha z Čelákovic kurz vyřezávání z kůry. Pozvání přijali malí i velcí a sešlo se nás víc, než jsme očekávali. V příjemné atmosféře všichni využili materiál i nástroje, které byly nabídnuty zdarma v rámci kurzu. Domů si každý na památku odnesl svůj výrobek - kytičku, ptáčka nebo chaloupku. Je možné, že si v budoucnu podobnou akci zopakujeme.

hn

Na co se můžeme těšit

- **Neděle 21. 4. 2013** VII. Ročník Lázeňského běhu v 13:30 hod startují nejmenší
- **Úterý 30. 4. 2013** již tradiční Čarodejnice
- **Sobota a neděle 4. a 5. 5. 2013** Floriánská pouť
- **Středa 8. 5. 2013** Velké rodinné odpoledne s Myšákem (viz rubrika Spolky a jiná zájmová seskupení)
- **Neděle 2. 6. 2013** Pokračování Vodníků v Toušeni, aneb nejen „dětský den“
- **Sobota 8. 6. 2013** muzikál Lucrezia Borgia odjezd ve 12:00 hod z náměstí vstupenky jsou již v prodeji na úřadu městyse
- **Neděle 23. 6. 2013** Lázeňské léto, aneb OTEVÍRÁME VILU!

VIII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA SOKOLSKÝCH DIVADEL 2013

**19., 20. a 21. dubna 2013
25. května 2013**

Dále nás v tomto období čeká ještě jeden výlet, ale vzhledem k tomu, že nám ještě nikdo nepotvrdil objednávku pěkného počasí, nemůžeme stanovit přesné datum.

O výletě a o podrobnostech výše slibovaných akcí budete opět informováni letáčky přímo do domu.

V sobotu **18. 5. 2013** bude rovněž probíhat sběr odloženého šatstva, ložního prádla a podobně pro Diakonii Broumov. Podrobnosti rovněž upřesníme.

Váš městys

V minulém vydání Flaoriána č. 4 /2012 si na straně 5 zařadil tiskařský šotek. V článku Jak to vidí pamětníci má správně znít: Po smrti tatínka p. Františka Svobody se paní Svobodová znovu provdala za pana Karla Šmejkal a spolu hospodařili až do znárodnění. Toto hospodářství č. 38 bylo vráceno panu Františku Svobodovi, které nyní zdědil a vlastní Ing. Petr Svoboda.

redakce

Přečtěte toto prosím svým psům

Vážení pejsci,

dovolujeme si oslovit vás, neboť vaše páníčky jsme již několikrát oslovili a bylo to k ničemu. Jsme si vědomi toho, že namnoze máte páníčky vzorné, čistotné, ohleduplné a dbající o vaše dobré místo v žebříčku veřejného mínění. Žel bohu, ne všichni jste na tom tak dobře. Asi někde zanedbáváte výchovu svého člověka. Jak si jinak vysvětlit, že vaše hovínka jsou ponechána na chodnicích, před vchody sousedů, na udržovaných travnatých plochách a podobně.

Ještě jednou na vás tedy apelujeme, vychovejte si lépe svého páníčka, když už tyto čistotné návyky nezískal ve své rodině.

Možná jste přehlédli

Na webových stránkách městyse je rubrika Fotografie z akcí. Je tam již dost dlouho, ale i tak jsme zjistili, že pro některé občany je toto svěží novinkou. Autorkou fotografií je paní Hana Němečková. Pokud by vás zarazilo, že v některých případech je u jednotlivé akce fotografií mnoho, tak vězte, že je to proto, aby si každý mohl najít a vybrat tu svou. Neváhejte tedy, a jděte si zavzpomínat. Paní Hana toho pro Vás nafotila opravdu hodně a dělá to již docela delší čas.

redakce

Sokolovna v Toušeni

je místem, kde se až na vzácné výjimky odehrává veškeré kulturní a společenské dění naší obce. Nicméně budova je to veliká a na údržbu náročná. Chtěli bychom Vás tedy touto cestou za naše divadelníky požádat o finanční příspěvek prostřednictvím dárcovských SMS. Jedná se o malé částky, ale korunka ke korunce...

Jdeme do toho statečně a s hrdostí v rámci celotoušeňské pospolitosti a v rámci akce „Sokolovnu Toušeň sobě“.

Příspěvky na opravu sokolovny pomocí SMS:

Tvar SMS: **SOKOLOVNA**

telefonní číslo	cena SMS	Technicky zajišťuje společnost MobilBonus.
900 09 30	30 Kč	Cena SMS zprávy je 30Kč, 50Kč a 99Kč.
900 09 50	50 Kč	
900 09 99	99 Kč	

Za všechny děkuje
redakce

T. J. Sokol Lázně Toušeň

Nabízí pravidelný pronájem zkušebny:

- rozměry místnosti: 5x7,5 m.
- zrcadlová stěna
- vytápění pomocí tepelného čerpadla
- možnost přidat stoly a židle

Vhodné pro civčení nebo schůzky různých spolků a klubů.

Nabízí spolupráci:

Máte zájem vést pod toušeňským Sokolem kroužek nebo volnočasovou aktivitu? Napište nám Vaši představu....

Pořádá průzkum:

Jaké sporty nebo aktivity máte zájem v sokolovně navštěvovat?

dslt@seznam.cz, www.dslt.cz

Nehvizdská 167, 250 89, Lázně Toušeň

MASÁŽE

Masérka s osvědčením nabízí
RELAXAČNÍ MASÁŽ
v soukromých prostorech

Objednání masáže

• email: **kosarova7@seznam.cz**

• telefon: **731 076 088**

(ve večerních hodinách)

PALIČKOVANÝ ŠPERK

Předkládám Vám možnost jedinečného dekorativního doplňku dle Vašeho výběru (vzoru, barvy i kvality vlákna).

Těším se, že projevíte svoji osobitost a zahrnete mě objednávkami v nastávajícím roce 2013.

Děkuji předem, Vaše Kateřina Prokopová.

Spojení: mobil: **608 265 013**

nebo mail: **katkapalickovani@seznam.cz**

Divadelní soubor při T. J. Sokol Lázně Toušeň
Vás srdečně zve na

VIII. národní přehlídka sokolských divadel Lázně Toušeň 2013

/změny vyhrazeny/

- 19. dubna** (pátek)
20.00 **POSTEL** DS Nová generace při DS při
T. J. Sokol Lázně Toušeň
- 20. dubna** (sobota)
10.00 **STARÉ POVĚSTI ČESKÉ**
aneb KROK ZA ČECHEM T. J. Sokol Mratín
14.00 **PAN RADNÍ SI NEVÍ RADY** T. J. Sokol Předměřice n/L
17.00 **SKAPINOVA ŠIBALSTVÍ** T. J. Sokol Opatov na Moravě
20.00 **A JE TO V PYTLI !** T. J. Sokol Lány
- 21. dubna** (neděle)
10.30 **JAK TO BYLO S RŮŽENKOU***
T. J. Sokol Česká Skalice
14.00 **JE TO V RODINĚ !** T. J. Sokol Kyjovice ve Slezsku
18.00 **PRODANÁ NEVĚSTA**
aneb CESTA DO HLUBIN NÁRODA ČESKÉHO
T. J. Sokol Benátky nad Jizerou
- 25. května** (sobota)
19.30 **HOTEL MEZI DVĚMA SVĚTY** T. J. Sokol Jilemnice

Všechna představení se uskuteční v **toušeňské sokolovně** na adrese
Nehvizdská 167, 250 89 Lázně Toušeň

* = pohádka pro děti M Vstupné dobrovolné

více na

www.ds1t.cz

FLORIÁN děkuje všem, kteří mu věnovali svůj volný čas, nadšení, invenci a vědomosti,
a nakonec i těm, kteří se na jeho vzniku realizačně podíleli.

FLORIÁN rovněž zvláště děkuje panu Ing. Filipu Červinkovi, MBA (společnost FERRATT
INTERNATIONAL CZECH s.r.o.), za plné sponzorování FLORIÁNA.

Za všechny Romana Vaňková

FLORIÁN Zpravodaj městyse Lázně Toušeň, vydáván čtvrtletně
Vydává: Městys Lázně Toušeň, Hlavní 56, 250 89 Lázně Toušeň, IČ: 00240893
Redakce: Romana Vaňková, Alexandra Červinková, Mgr. Věra Vojtíšková, Ivana Nováčková, Dana Šajnová
Foto toušeňských akcí: Hana Němečková
Zpravodaj je registrován pod číslem MK ČR E 20466
Tisk zajišťuje FERRATT INTERNATIONAL CZECH s.r.o.

Uzávěrka dodání materiálů do příštího vydání je 10. 6. 2013

ferratt
international

Chytrá řešení nenahradíš

www.ferratt.com